

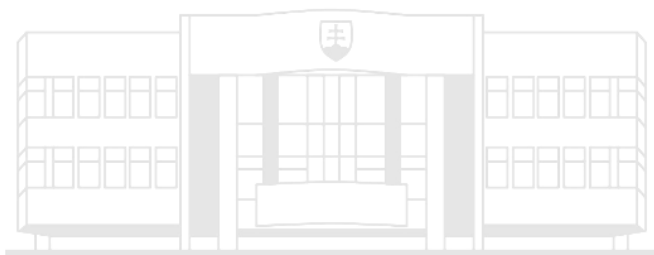
**Kancelária Národnej rady Slovenskej republiky
Odbor Parlamentný inštitút**

**Edícia: Porovnávacie analýzy
8/2025**

Právna subjektivita, právna identita a autonómia škôl

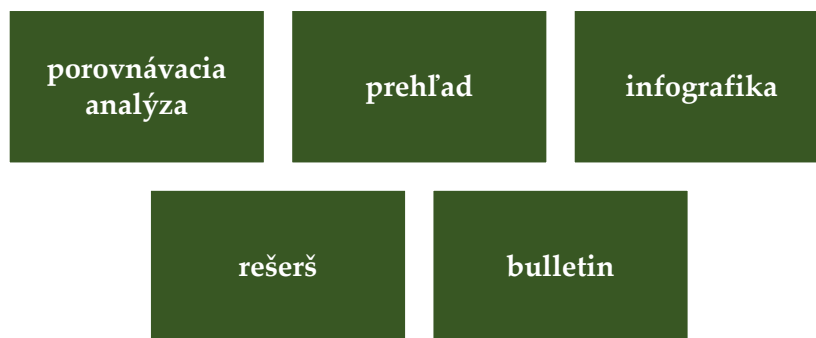
Dominika Pazderová

**Bratislava
apríl 2025**

Postavenie odboru Parlamentný inštitút definuje § 144 zákona NR SR č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky, podľa ktorého Parlamentný inštitút plní informačné, vzdelávacie a dokumentačné úlohy súvisiace s činnosťou NR SR a jej poslancov. Súčasťou odboru je aj oddelenie Parlamentná knižnica a oddelenie Parlamentný archív.

V rámci informačnej činnosti odbor Parlamentný inštitút vydáva spravidla tieto informačno-analytické materiály:

V oblasti vzdelávania Parlamentný inštitút zastrešuje úvodné inštruktážne semináre najmä pre novozvolených poslancov, účasť Kancelárie NR SR na parlamentnej rozvojovej spolupráci určenej pre zahraničné parlamenty, stážový program pre študentov vysokých škôl, ako aj ďalšiu vzdelávaciu, prednáškovú a publikačnú činnosť.

Právna subjektivita, právna identita a autonómia škôl

Anotácia

Štúdia analyzuje právnu subjektivitu škôl a úroveň autonómie v rámci primárneho, základného a stredného vzdelávania v štátoch Európskej únie. Zameriava sa na rozdiely medzi verejnými a súkromnými školami, na legislatívne rámce a vplyv decentralizácie školstva na kvalitu vzdelávania. Venuje sa tiež aspektom ich financovania a riadenia.

Kľúčové slová

primárne vzdelávanie, základné a stredné školy, právna subjektivita a identita škôl, školská autonómia, verejné a súkromné školy, decentralizácia školstva

Legal Personality, Legal Identity, and Autonomy of Schools

Annotation

The study analyses the legal personality of schools and the level of autonomy in primary, elementary, and secondary education across the European Union. It focuses on differences between public and private schools, legislative frameworks, and the impact of educational decentralization on the quality of education. It examines various aspects of their funding and governance.

Keywords

primary education, primary and secondary schools, legal personality and identity of schools, school autonomy, public and private schools, decentralization of education

Vypracovala: Mgr. Dominika Pazderová, odbor Parlamentný inštitút

Schválila: PhDr. Natália Petranská Rolková, PhD., riaditeľka PI

Materiál slúži najmä pre poslancov Národnej rady Slovenskej republiky a zamestnancov Kancelárie NR SR a nemôže v plnej miere nahrádzať právne alebo iné odborné poradenstvo v danej oblasti. Zverejňovanie materiálu je možné iba so súhlasom odboru Parlamentný inštitút a autorov. Údaje, použité v materiáli, sú aktuálne k dátumu jeho zverejnenia. Materiál neprešiel jazykovou úpravou.

Obsah

Úvod	5
1. Štáty Vyšehradskej skupiny	6
Slovensko	6
Česko	6
Maďarsko	8
Poľsko	9
2. Pobaltské štáty	11
Estónsko	11
Litva	11
Lotyšsko	12
3. Severské štáty	15
Dánsko	15
Fínsko	15
Švédsko	17
4. Západoeurópske štáty	18
Belgicko	18
Francúzsko	19
Holandsko	20
Írsko	21
Luxembursko	21
Nemecko	22
Rakúsko	23
5. Juhoeurópske štáty	24
Cyprus	24
Grécko	24
Malta	25
Portugalsko	26
Španielsko	27
Taliano	28
6. Balkánske štáty	29
Bulharsko	29
Chorvátsko	29
Rumunsko	30
Slovinsko	31
Záver	33
Zdroje	34

Úvod

Manažment školstva v štátoch EÚ prechádza viacerými zmenami a štádiami riadenia a vytvárania subjektov. Najčastejšie ide o reformy, ktoré prechádzajú k decentralizácii a preneseniu kompetencií na nižšie územné jednotky, alebo naopak, v systéme možno badať snahu o duálny systém riadenia a financovania na viacerých stupňoch. V tomto kontexte je dôležité analyzovať právne postavenie škôl a mieru ich autonómie.

Školy zvyčajne disponujú právnou subjektivitou, avšak právna subjektivita automaticky nezaručuje úplnú autonómiu ani jasne definovanú právnu identitu. Právna identita zahŕňa nielen právne uznanie školy ako subjektu, ale aj jej schopnosť samostatne rozhodovať o svojom smerovaní, od čoho sa priamo odvíja miery jej autonómie. Nižšia miera autonómie na školách prináša vo viacerých aspektoch (prispôsobenie učebných osnov, výber pedagogických aj nepedagogických zamestnancov, vlastné alokovanie finančných prostriedkov, systém odmeňovania) nižšiu kvalitu vyučovacieho procesu. Štáty, ktoré delegovali právomoci na nižšie jednotky, vykazujú lepšie výsledky v PISA testovaní. ([OECD, Flexibilita a autonómia učebných osnov, Viac autonómie na školy.](#))

V štúdiu sa zameriavame na štatút primárnych, základných, stredných škôl a rozsah autonómie, ktorú im poskytuje ich zriaďovateľ. Osobitnú pozornosť venujeme aj súkromným školám a kritériám na ich zriadenie, napríklad, či škola potrebuje aj priestorové vybavenie alebo vzdelanie môže ponúkať online formou.

Vychádzame z právnych noriem jednotlivých členských štátov EÚ – najčastejšie ide o školský zákon, ďalej z informácií, ktoré poskytuje sieť *Eurydice*¹, ktorá podrobne opisuje jednotlivé vzdelávacie systémy z hľadiska organizácie a správy v rámci štátnej a regionálnej úrovne, finančnej autonómie, kritérií kvality a pôsobenia súkromného školstva.

V rámci štúdie prezentujeme systémy členských štátov EÚ, ktoré sme usporiadali podľa regionálnej príbuznosti čiastočne odrážajúcej aj systém vzdelávania. V rámci súkromného školstva uvádzame príklady kritérií na založenie školy a rovnako kritériá kvality či hodnotenia.

V závere práce analyzujeme rozdiely v právnej identite škôl v jednotlivých členských štátoch EÚ a poukazujeme na vplyv miery autonómie na efektívnosť vzdelávacieho systému. Zároveň sa venujeme otázke, či môže byť škola uznaná ako právny subjekt aj bez fyzických priestorov a aké kvalifikačné požiadavky musia pedagógovia v jednotlivých krajinách spĺňať.

¹ Ide o sieť, ktorej úlohou je na základe popisov národných vzdelávacích systémov v Európe vysvetliť, ako sú organizované a ako fungujú. Dostupné online: <https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/>

1. Štáty Vyšehradskej skupiny

Slovensko

[Plán legislatívnych úloh vlády](#) na rok 2025 obsahuje potrebu systémovej úpravy riadenia, organizácie a financovania v školstve. „Návrh vyplýva z Programového vyhlásenia vlády na 2023-2027 (strednodobé priority v časti „Vzdelávacia politika“). Systémová úprava správy v školstve vrátane vytvorenia nového typu právnickej osoby (**školská právnická osoba**), úpravy orgánov škôl, úpravy siete škôl a školských zariadení SR a centrálného registra škôl, školských zariadení a elokovaných pracovísk.“

Na to nadväzuje aj potreba zmien vo financovaní. „Cieľom je, aby financovanie regionálneho školstva bolo upravené systémovo v jednom právnom predpise aj vo vzťahu k financovaniu preneseného výkonu štátnej správy prostredníctvom normatívu, ako aj vo vzťahu k financovaniu originálnych pôsobností prostredníctvom „podielových daní“.“

V súčasnosti existujú školy a školské zariadenia, ktoré sú právnickými osobami (t. j. majú právnu subjektivitu) a školy a školské zariadenia, ktoré nie sú právnickými osobami (t. j. nemajú právnu subjektivitu). Tie, ktoré nemajú, vykonávajú svoju činnosť v rámci právnej subjektivity svojho zriaďovateľa (napr. zamestnávateľom učiteľa obcou zriadenej materskej školy, ktorá nemá právnu subjektivitu, je obec ako zriaďovateľ). Jedným z cieľov zavedenia školskej právnickej osoby má byť aj to, aby všetky školy a školské zariadenia mali jednotnú právnu formu.

Sústava škôl je v súčasnosti upravená v § 27 [zákona č. 245/2008 Z. z.](#), pričom podľa jeho ods. 6: „**Školy podľa odseku 2 písm. b) až i) sú právnickými osobami**, v právnych vzťahoch vystupujú vo svojom mene, ak tento zákon neustanovuje inak. Školy podľa odseku 2 písm. a), j) [teda materská a jazyková, pozn. aut.], škola s medzinárodným programom a základná škola, ktorá nemá všetky ročníky, sú právnickými osobami, ak tak určí ich zriaďovateľ.“

Sústava školských zariadení je v súčasnosti upravená v § 112 zákona č. 245/2008 Z. z., pričom podľa § 112 ods. 2: „**Školské zariadenia podľa odseku 1 písm. a), b) a d) sú právnickou osobou, ak tak určí zriaďovateľ. Zariadenie poradenstva a prevencie je právnickou osobou. Zariadenie poradenstva a prevencie nemožno zriaďiť ako súčasť školy.**“

Česko

⇒ **Predškolské a školské vzdelávanie**

[Školský zákon](#) sa vzťahuje na nasledujúce druhy škôl: materské školy, základné školy, stredné školy, konzervatória, vyššie odborné školy, základné umelecké školy a jazykové školy s právom štátnej jazykovej skúšky. Zákon z roku 2004 neobsahuje pojem súkromná škola, ale hovorí o jednotlivých zriaďovateľoch. Školy môžu byť zriadené ako príspevkové organizácie a školské právnické osoby. Právna forma školy alebo školského zariadenia nemá vplyv na samotnú činnosť škôl a školských zariadení a na ich financovanie.

Väčšina škôl a školských zariadení je zriadených ako príspevková organizácia. Zriaďovateľ vydá o vzniku príspevkovej organizácie zriaďovaciu listinu. Tá vymedzuje najmä hlavný účel

a tomu zodpovedajúci predmet činnosti. Ďalej vymedzuje práva umožňujúce organizáciám, aby so zvereným majetkom mohli plniť hlavný účel, na ktorý boli zriadené. Dôležitou súčasťou zriaďovacej listiny je aj vymedzenie okruhov doplnkovej činnosti. Zriaďovateľ vykonáva kontrolu hospodárenia príspevkovej organizácie.

⇒ **Súkromné vzdelávanie**

Prevádzkovatelia si pri svojom vzniku volia niektorú z právnych foriem podľa

- [zákona o obchodných korporáciách](#), napr. spoločnosť s ručením obmedzeným, verejná obchodná spoločnosť či akciová spoločnosť, všeobecne prospešná spoločnosť;
- [Občianskeho zákonníka](#) od roku 2014 vznikajú zapísané spolky a zapísané ústavy;
- [školského zákona](#), ktorý zaviedol novú právnu formu – školskú právnickú osobu, ktorej formu môžu nadobúdať štátne, verejné a súkromné školy a školské zariadenia.

Možnosť vytvorenia školskej právnickej osoby využívajú v súčasnosti predovšetkým cirkvi.

Financovanie súkromných škôl upravuje aj samostatný [zákon o poskytovaní dotácií súkromným školám](#).² Regionálne jednotky – kraje udeľujú dotáciu na základe normatívu, ktorý určuje ministerstvo. Základná dotácia je pre materské, základné a stredné školy vo výške 60 % a zvýšená dotácia vo výške 100 % pre materské a základné školy a vo výške 90 % pre stredné školy.³

Metodický portál ministerstva vo svojom sprievodcovi platnou legislatívou objasňuje odlišnosť právneho postavenia verejného a súkromného zriaďovateľa takto:

Ustanovenie § 129 školského zákona vymedzuje pôsobnosť zriaďovateľa školskej právnickej osoby, pričom s ohľadom na rozdiely v právnom postavení verejného a neverejného zriaďovateľa je táto pôsobnosť určená pre obe kategórie zriaďovateľov osobitne.

V prípade neverejných zriaďovateľov dochádza k výraznému uvoľneniu väzby školskej právnickej osoby na svojho zriaďovateľa (ako orgán „neverejnej“ školskej právnickej osoby sa zavádza rada, ktorá vykonáva väčšinu kompetencií, ktoré v prípade verejných školských právnických osôb zostávajú zriaďovateľovi).

V prípade školských právnických osôb zriadených verejným zriaďovateľom (napríklad obcou či krajom) zostávajú úzke väzby na zriaďovateľa zachované. Územné samosprávne celky (a sprostredkovane aj združenia obcí) totiž nesú primárnu zákonnú zodpovednosť za zabezpečenie vzdelávania a školských služieb. Na tento účel zriaďujú školy a školské zariadenia (v právnej forme príspevkovej organizácie alebo vo forme školskej právnickej osoby), pričom musia mať reálne zákonné možnosti zasahovať do činnosti nimi zriadených právnických osôb, ovplyvňovať ich právnu existenciu aj skladbu vzdelávacích činností. Z tohto dôvodu sa v prípade školských právnických osôb zriadených verejným zriaďovateľom nevytvára rada ako ďalší orgán školskej právnickej osoby, ktorý by preberal kompetencie zriaďovateľa (pozri § 130 ods. 1 školského zákona). ([Školy a školská zariadenia zřizované obcí a krajem](#) s. 17).

² Eurydice: „Organizace soukromého sektoru vzdělávání“. Dostupné online: <https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/cs/national-education-systems/czechia/organizace-soukromeho-sektoru-vzdelavani>

³ Eurydice: „Financování předškolního a školního vzdělávání“. Dostupné online: https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/cs/national-education-systems/czechia/financovani-predskolniho-skolniho-vzdelavani#3_1_6_Soukrome_skolstvi

⇒ Kritéria kvality

Primárne požiadavky na poskytovateľa vzdelávania sú upravené podľa školského zákona a ďalších noriem [vyhlášky o predškolskom vzdelávaní](#) a [vyhlášky o základnom vzdelávaní](#).

Ministerstvo vydalo aj usmernenie o postupe pri založení novej školy „[Informace o postupu při založení nové školy \(školského zařízení\)](#)“, v ktorom približuje kritériá na vznik novej inštitúcie. (Např. nároky na priestory podľa § 144 písm. g) školského zákona: *označení místa, kde sa uskutočňuje vzdelávanie alebo školské služby; v prípade lesnej materskej školy označení územia, kde najmä prebieha pedagogický program a kde má škola zázemie; v prípade výdajne lesnej materskej školy označení územia, kde sa uskutočňujú školské služby*).

Maďarsko

Vychádzame najmä zo [zákona o verejnom vzdelávaní](#).

⇒ Predprimárne vzdelávanie

Materské školy sú súčasťou agendy samospráv a miera finančnej nezávislosti pochádza práve od nich. **Systém financovania je dvojúrovňový**: väčšina dotácií z centrálného rozpočtu smeruje do správcovsých subjektov (obce alebo neštátne zariadenia).

Nárok na normatívnu podporu je subjektívnym právom subjektov údržby materskej školy, pričom účelovú podporu možno získať len na základe žiadosti. Od roku 2013 sa namiesto dovtedajšej štátnej podpory (podľa počtu detí) zaviedla **podpora na základe priemernej mzdy**.

⇒ Základné a stredoškolské odborné vzdelávanie

Od roku 2017 platí, že organizácia je pod správou školských obvodových centier na čele s [Klebsberg Centrom](#) zodpovedným za riadenie a kontrolu verejných vzdelávacích zariadení; tie pridelujú školám finančné prostriedky. Školy sa zameriavajú na vyučovanie a každodennú prevádzku, zatiaľ čo obvodné centrá riešia finančné, personálne a administratívne záležitosti. To zabezpečuje konzistentnosť v rámci systému verejného vzdelávania, ale tiež obmedzuje autonómiu rozhodovania jednotlivých škôl. ([Vyhláška o orgánoch podieľajúcich sa na verejnom školstve](#) a o Klebsbergovom centre.)

Zmeny pri odbornom strednom školstve

[Zákon o odbornom vzdelávaní a príprave](#) a [zmeny v zákone o odbornom vzdelávaní z roku 2023](#) menia register odborných kvalifikácií z roku 2023, ten obsahuje 178 oprávnených základných povolání namiesto 759 povolání. Od roku 2019 dohliada na odborné vzdelávanie *Maďarská komora obchodu a priemyslu* a správu vykonávajú obvodné centrá. Na financovaní sa okrem štátu podieľajú aj firmy, ktoré odvádzajú samostatnú daň integrovanú do sociálnych príspevkov, takisto môžu uzatvárať zmluvy so študentami a iné. Komora poskytuje akreditáciu a dohľad nad poskytovateľmi duálneho vzdelávania, zabezpečuje kariérne poradenstvo.

⇒ Súkromné školstvo a kritéria kvality

Zákon o verejnom vzdelávaní vymedzuje rámec, v ktorom možno zriaďovať a prevádzkovať neštátne, nesamosprávne verejné vzdelávacie inštitúcie. V rámci tejto kategórie zákon rozlišuje medzi verejnými vzdelávacími inštitúciami riadenými samosprávami etnických menšín, cirkevnými právnickými osobami, združeniami alebo organizáciami. **Ak verejnoprávnu vzdelávaciu inštitúciu nezriaďuje štát alebo samospráva vrátane združenia obcí, na začatie činnosti je potrebná licencia.**

Poskytovateľ musí splniť nasledujúce podmienky:

- *dodržiavať príslušné zákonné požiadavky týkajúce sa pravidiel organizácie formálneho vzdelávania,*
- *dodržiavať požiadavky k obsahu vzdelávania: [vyhláška č. 110/2012. \(VI. 4.\)](#) o základom kurikulu; [vyhláška č. 229/2012. \(VIII. 28.\)](#) o vykonávaní zákona o národnom verejnom vzdelávaní,*
- *dodržiavať predpisy týkajúce sa odbornej spôsobilosti pedagogických zamestnancov,*
- ***splňať štandardné požiadavky vzdelávacieho prostredia.***

Štát vyčleňuje z ústredného rozpočtu príspevok na plnenie úloh verejného vzdelávania inštitúcie riadenej neštátnym orgánom, ktorého podmienkou je, že inštitúcia musí vykonávať svoju činnosť v súlade s ustanoveniami povolenia na prevádzkovanie.

Štát garantuje podporu cirkvám s právnou subjektivitou a verejným vzdelávacím inštitúciám v správe národnostných samospráv, v zákone o štátnom rozpočte upravuje príspevok na činnosť verejných vzdelávacích inštitúcií a iných súkromných subjektov / poskytovateľov.

Zákon o rozpočte poskytuje jednotnú podporu všetkým neštátnym školám – podľa rovnakého princípu ako pre materské školy; okrem toho prispieva na prevádzkové náklady v pomere k počtu žiakov pre školy národnostných menšín a väčších cirkví.⁴

Poľsko

Školy a školské zariadenia sú podľa zákona o verejných financiách rozpočtovými jednotkami bez právnej subjektivity. V zmysle čl. 11 zákona sú to **organizačné zložky sektora verejných financií bez právnej subjektivity**. Zákon ďalej uvádza, že pri vytváraní rozpočtovej jednotky jej verejný orgán udelí štatút (ak osobitné zákony neustanovujú inak) a určí majetok, ktorý sa tejto jednotke prevedie na hospodárenie.

Podľa školského zákona (Kapitola 8) právnické osoby a fyzické osoby môžu zriaďovať školy ako **súkromné zariadenia po získaní zápisu v registri vedenom územným samosprávnym celkom**. Štát garantuje, že výsledky vzdelávacieho procesu sú uznávané v celej krajine a žiaci môžu automaticky prejsť do iných verejných škôl alebo súkromných škôl s podobným štatútom.

Na založenie je potrebné špecifikovať predovšetkým:

⁴ Eurydice: *Financovanie predškolského a školského vzdelávania v Maďarsku*. Dostupné online: <https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/national-education-systems/hungary/early-childhood-and-school-education-funding>

- názov, typ školy alebo typ inštitúcie, účel inštitúcie a ich umiestnenie a úlohy;
- osobu, ktorá riadi školu alebo inštitúciu;
- orgány školy alebo zariadenia a rozsah ich úloh;
- podrobné podmienky a spôsob interného hodnotenia žiakov;
- pravidlá prijímania žiakov do školy alebo inštitúcie;
- práva a povinnosti zamestnancov a žiakov školy alebo zariadenia vrátane prípadov, kedy môže byť žiak vyškrtnutý zo zoznamu žiakov školy alebo zariadenia, ako aj postup pri podávaní sťažností pri porušovaní práv žiaka;
- spôsob získavania finančných prostriedkov na činnosť školy alebo inštitúcie.

Čl. 178 Udelenie práv verejnej školy šколе, ktorá nespĺňa požiadavky uvedené v zákone.

Minister školstva a výchovy môže rozhodnutím **udelit' súhlas so zriadením alebo prevádzkovaním neverejnej školy**, ktorá nespĺňa podmienky uvedené v čl. 14 bod 3, najmä ak to považuje za experimentálne.⁵

Novela [zákona o financovaní samosprávnych celkov](#) platná od 1. januára 2025 stanovuje rozdelenie celkovej sumy vzdelávacích potrieb medzi územné celky. Školský portál „[Portál Ošwiatowy](#)„ ozrejmuje najdôležitejšie zmeny, ktoré dopĺňa [nariadenie ministerstva o spôsobe rozdelenia celkovej sumy vzdelávacích potrieb medzi jednotky územnej samosprávy v roku 2025](#). Reforma predpokladá, že hlavným zdrojom budú daňové príjmy a dotácie zo štátneho rozpočtu majú byť len doplnkové.

Nový systém zohľadňuje:

- typy škôl a inštitúcií, ktoré tieto jednotky prevádzkujú alebo dotujú,
- etapy profesionálneho rozvoja učiteľov,
- počet žiakov v školách a zariadeniach (vrátane počtu detí v predškolskom vzdelávaní),
- v novom systéme budú do výpočtu vzdelávacích potrieb zahrnuté všetky deti predškolského veku bez ohľadu na vek,
- zavedenie diferencovaného financovania pre študentov súkromných stredných škôl poskytujúcich denné a externé vzdelávanie.

⁵ Nevieme, či možno brať do úvahy aj otvorenie školy, ktorá poskytuje len dištančné vyučovanie.

2. Pobaltské štáty

Estónsko

⇒ Predprimárne, základné, stredoškolské a súkromné vzdelávanie

Materské školy sú súčasťou agendy miestnej samosprávy, na úhrade nákladov sa podieľajú aj rodičia. Miestne samosprávy a manažéri súkromných zariadení starostlivosti o deti majú úplnú finančnú autonómiu. Finančný dohľad sa vykonáva v súlade s postupom stanoveným na štátnej úrovni. V prípade súkromných zariadení kontrolu vykonávajú audítorské spoločnosti (vo veciach stanovených zákonom) a v prípade inštitúcií miestnej samosprávy kontrolu vykonáva samospráva alebo Národný kontrolný úrad.

Z hľadiska vlastníctva sa delia školy na štátne, obecné a súkromné. Výdavky štátnych škôl hradí ministerstvo školstva, výdavky samosprávnych / obecných škôl hradí samospráva a výdavky súkromných škôl hradí súkromná právnická osoba. Podpora zo štátneho rozpočtu je rovnomerne pridelovaná obecným aj súkromným školám.

Súkromná škola pôsobí ako agentúra živnostníkov a právnických osôb v súkromnom práve a riadi sa [zákonom o súkromných školách](#). Podnikateľský subjekt musí mať povolenie na činnosť, ktoré ho oprávňuje poskytovať výučbu na základe učebného plánu uvedeného v povolení na činnosť, v rámci úrovne vzdelania a na území správneho celku miestnej samosprávy. **Učebné osnovy** musia byť v súlade s príslušnými národnými normami.

Vlastník súkromnej vzdelávacej inštitúcie má pre inštitúciu samostatný rozpočet, ktorý je oddelený od účtovníctva jeho iných podnikov. Riaditeľ súkromnej školy je povinný raz za pol roka predložiť rade školy prehľad o výchovno-vzdelávacej činnosti školy, hospodárení a čerpaní prostriedkov zo školného, a tiež bezodkladne informovať o výraznom zhoršení ekonomickej situácie školy a o nariadeniach dozornej inštitúcie. Výšku školného možno medzi dvoma akademickými rokmi zvýšiť až o 10 %, ak zmluva medzi súkromnou školou a študentom neurčuje inak. Štátny dozor nad vyučovaním a vzdelávaním súkromnej školy sa vykonáva podľa rovnakých zásad, aké platia pre všeobecné vzdelávacie inštitúcie.⁶

Litva

⇒ Predprimárne, základné, stredoškolské a súkromné vzdelávanie

V Litve existujú verejné (kde je zriaďovateľom štát), obecné (kde zriaďovateľom je obec) a súkromné a cirkevné školy. Cirkevné školy dostávajú financovanie automaticky. O financovanie sa môžu uchádzať aj súkromné školy. Licenciu na zriadenie súkromnej školy vydáva ministerstvo. Zriaďovateľ školy volí jej právnu formu, spravidla je to verejná inštitúcia. Proces zahŕňa zriaďovacie listiny školy – zriaďovací akt a štatút školy.

⁶ Eurydice: *Financovanie vzdelávania v Estónsku*. Dostupné online: <https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/national-education-systems/estonia/early-childhood-and-school-education-funding>

Školy môže podľa [školského zákona](#) článku 42 zriaďovať:

- 3) *obecné zastupiteľstvo: školy neformálneho vzdelávania, podporné inštitúcie – samostatne, všeobecno-vzdelávacie školy – v súlade so zákonom o miestnej samospráve, kritériami ustanovenými v § 43 ods. 8 až 14 tohto zákona a vládou schválenými pravidlami na vytvorenie siete škôl na realizáciu programov formálneho vzdelávania, inštitúcie odborného vzdelávania, ktorých právnou formou je verejná inštitúcia;*
- 4) *iná právnická osoba so sídlom v Litovskej republike, ako aj právnické osoby členského štátu alebo iné organizácie, fyzické osoby, právnické a fyzické osoby iných štátov: školy všeobecného vzdelávania, školy neformálneho vzdelávania, inštitúcie odborného vzdelávania, inštitúcie vysokoškolského vzdelávania.*

Štát prideluje asi 80 % svojich finančných prostriedkov na vzdelávanie priamo školám – tento balík peňazí sa nazýva „triedny košík“. Väčšina peňazí, ktoré školy dostanú, sa využíva na platy učiteľov a zamestnancov.

Malá časť „triedneho košíka“ je určená na iné vzdelávacie potreby. Tieto prostriedky sa vypočítavajú podľa metodiky, ktorá stanovuje faktory pre rôzne vzdelávacie potreby a násobia sa počtom žiakov. Z nich musí ísť najmenej 80 % na učebnice, školské pomôcky, vzdelávacie aktivity a školenia učiteľov, pričom 40 % sa použije na informačné technológie (ICT) – internet, databázy, elektronické triedne knihy, mzdy pre IT pracovníkov atď.

Zvyšných **20 % financií štátu patrí obciam**, ktoré ich rozdeľujú podľa vlastných pravidiel, no štát stanovuje určité podmienky na ich použitie. Platí, že peniaze sa nemôžu presunúť na iné výdavky. Odporúča sa, aby aspoň 8 % z financií na organizáciu vzdelávania išlo na variabilnú zložku plátov riaditeľov a ich zástupcov. Ostatné peniaze môžu obce rozdeliť podľa potreby, napríklad na hodnotenie výsledkov žiakov.

V roku 2009 bola zavedená nová metodika odmeňovania, ktorá mala zvýšiť autonómiu škôl. Neskôr zákon presne upravil platy učiteľov, pedagogických pracovníkov a riaditeľov. Zákon o odmeňovaní stanovuje minimálne a maximálne tarifné mzdy. Konkrétnu výšku plátov stanovuje riaditeľ školy v spolupráci so zástupcami zamestnancov. V prípade riaditeľov stanovuje platy zriaďovateľ školy.⁷

Lotyšsko

V Lotyšsku spravujú **predškolské zariadenia a školy všeobecného vzdelávania** najmä miestne samosprávy, ktoré hradia aj výdavky zo štátneho rozpočtu. V školskom zákone sa uvádza, že samospráva mesta a samospráva obce sú povinné pridelovať zdroje samosprávneho rozpočtu vzdelávacím inštitúciám a kontrolovať ich čerpanie. Zákon ďalej stanovuje, že školy musia byť nezávislé v týchto oblastiach:

- vývoj a implementácia vzdelávacích programov,
- výber zamestnancov,

⁷ Eurydice: „Financovanie školstva v Litve.“ Dostupné online: <https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/national-education-systems/lithuania/early-childhood-and-school-education-funding>

- finančné a ekonomické činnosti,
- iné činnosti v súlade so zákonom.

Zákon tiež vymedzuje autonómiu škôl tak, že za chod a výkon školy, ako aj za využívanie intelektuálnych, finančných a materiálnych zdrojov, zodpovedá riaditeľ školy. Ten tiež samostatne v rámci svojej pôsobnosti rozhoduje o použití prostriedkov školy a určuje odmeňovanie zamestnancov školy (ktoré nemôže byť nižšie ako odmena určená ministerstvom).⁸

Hospodárska agenda škôl bola zabezpečovaná centrálnou prostredníctvom obecnej služby, a preto riaditelia nemohli vykonávať práva, ktoré im ukladá zákon.⁹ Nová reforma [Program v škole](#) implementovaná začiatkom roku 2025 prináša nasledujúce zmeny:

- Škola zabezpečuje vzdelávací proces v najlepšom záujme žiaka, nie podľa možností vzdelávacej inštitúcie.
- Financovanie sa vypočítava pre každú vzdelávaciu inštitúciu na základe rozsahu vzdelávacieho programu – počtu tried a počtu žiakov, podporného a administratívneho personálu.
- Model stanovuje konkurencieschopnú mzdu pre pedagógov, vrátane podporného školského personálu a efektívnej administratívnej štruktúry.
- Štátne financie na mzdy pedagógov sú v plnom rozsahu pridelované len tým vzdelávacím inštitúciám, ktoré spĺňajú určené kritériá pre udržateľnú školu.
- Ak sa samospráva ako zriaďovateľ rozhodne udržať vzdelávaciu inštitúciu, ktorá nespĺňa štátne kritériá, musí zabezpečiť proporcionálne spolufinancovanie z vlastných zdrojov.

Reforma zahŕňa

- 100% úväzky pedagógov na realizáciu vzdelávacieho plánu.
- Úväzky podporného personálu v závislosti od počtu žiakov v samospráve.
- Mzdové tarify administratívy podľa počtu žiakov v danej inštitúcii.
- 2% dodatočné financovanie na podporné opatrenia.
- Dodatočné financovanie na podporné opatrenia pre začlenenie detí.
- 10% dodatočné financovanie pre gymnáziá – výkonnostné financovanie.
- Model sa v súčasnosti testuje vo všetkých samosprávach s cieľom jeho doladenia pred vypracovaním legislatívnych predpisov. Ministerstvo zhromažďuje informácie od všetkých samospráv o udržateľnom vzdelávacom ekosystéme, vrátane prognózy siete škôl, rozsahu plánovaných vzdelávacích programov, počtu tried a počtu žiakov v jednotlivých školách.

Hlavné rozdiely oproti doterajšiemu financovaniu

Doteraz sa financovanie vypočítavalo pre samosprávu na základe stanovených nákladov na jedného žiaka a celkového počtu žiakov v samospráve s regionálnymi koeficientmi, ktoré diferencujú skutočnú výšku dotácie na žiaka. Na financovanie podporného personálu bolo vyčlenených najmenej 7 % z celkovej štátnej dotácie. Zo štátneho rozpočtu sa prakticky nefinancoval kariérny poradca a sociálny pedagóg. Financovanie bolo pridelované samospráve na

⁸ Pozri tiež článok 59 školského zákona. Dostupné online: <https://likumi.lv/ta/id/50759-izglitiba-likums>

⁹ Eurydice: *Financovanie predškolského a školského vzdelávania v Lotyšsku*. Dostupné online: <https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/national-education-systems/latvia/funding-education>

všetkých žiakov zapísaných v jej vzdelávacích inštitúciách. Po novom sa má financovanie vypočítať pre každú školu individuálne na základe realizovaného programu (počet tried, naplnenosť tried, podiel začlenených žiakov atď.).

Financovanie má byť stanovené ako ekvivalentné, bez ohľadu na geografickú polohu školy, pričom kvantitatívne kritériá sú prispôbené polohe školy (zaradenej do jednej z ôsmich skupín samospráv). Model zabezpečuje výrazné zvýšenie financovania podporného personálu, vrátane financovania služieb, ktoré doteraz neboli pokryté zo štátneho rozpočtu, napríklad sociálneho pedagóga a kariérneho poradcu. Financovanie sa vypočítava pre jednotlivé školy, pričom sa prideliť len tým, ktoré spĺňajú stanovené štátne kritériá. Samosprávy musia poskytnúť spolufinancovanie pre školy, ktoré tieto kritériá nespĺňajú. Financovanie sa vypočítava na triedu, nie na žiaka. To umožní školám získať plné financovanie na realizáciu programu, bez ohľadu na to, či má trieda napríklad 20 alebo 23 žiakov. Školy v oblastiach s podobnou hustotou obyvateľstva (s rovnakým rozsahom programov a počtom žiakov) dostanú rovnaké financovanie. Rozšírením podporných opatrení sa zlepší kvalita vzdelávania, pričom žiaci budú mať včas a v dostatočnej miere potrebnú podporu vo vzdelávacom procese. Financovanie je zamerané na konkrétnu vzdelávaciu inštitúciu, nie na úroveň samosprávy. Posilňuje sa aj autonómia školy pri zostavovaní personálneho tímu a organizácii vyučovania.¹⁰

⇒ Súkromné školstvo – súčasný model

Súkromné osoby alebo právnické osoby môžu zriaďovať, reorganizovať a rušiť súkromné vzdelávacie inštitúcie. Pravidlá registrácie inštitúcie, akreditácie inštitúcie, udeľovania licencií, registrácie a akreditácie vzdelávacích programov sú rovnaké ako pre verejné školy.

Súkromné zariadenia predškolského vzdelávania nedostávajú od štátu žiadne dotácie. Môžu však podpísať dohodu s miestnymi úradmi o finančných subvenciách, ak chcú zabezpečiť povinné predškolské vzdelávanie od piatich rokov. Samospráva prispieva súkromným zariadeniam normatívne po naplnení kapacít miest vo verejných zariadeniach. Systém platí aj pre akreditované **súkromné školy poskytujúce integrované základné a nižšie stredné a/alebo vyššie sekundárne vzdelávanie**. Pridelený rozpočet pokrýva náklady na platy pedagogických zamestnancov. Súkromné školy môžu podpísať dohodu s miestnymi úradmi a získať finančné prostriedky podľa nákladov na žiaka určených ministerstvom.

Školský zákon, čl. 23 obsahuje ustanovenia k zriadeniu, reorganizácii a zániku inštitúcií. Pri registrácii je nevyhnutné uviesť aj sídlo a adresu miesta realizácie vzdelávacieho programu. Základné atribúty k vzdelávaciemu procesu opisuje Kapitola IV.

¹⁰ Informácie zverejnené na webovom sídle ministerstva. Dostupné online:

<https://www.izm.gov.lv/lv/jaunums/2025-gada-1-septembri-izglitibas-un-zinatnes-ministrija-plano-ieviest-jaunu-finansanas-modeli-programma-skola;>

https://www.izm.gov.lv/lv/finansanas-modelis-programma-skola?utm_source=https%3A%2F%2F

Pozri tiež článok právneho portálu „čo prináša školská reforma“. Dostupné online:

<https://lvportals.lv/skaidrojumi/360209-ko-paredz-skolu-reforma-2024>

3. Severské štáty

Dánsko

⇒ **Predprimárne vzdelávanie**

Materské školy a ďalšie inštitúcie predprimárneho vzdelávania spravuje ministerstvo. Zariadenia sú financované predovšetkým prostredníctvom dotácií obcí, ktoré zasa dostávajú blokované granty pridelené štátom. Dotácia od obcí by mala tvoriť aspoň 75 % hrubých prevádzkových nákladov bez nájmu a údržby. Zvyšných 25 % doplácajú rodičia.

⇒ **Základné a nižšie sekundárne vzdelávanie**

Centrálne aj miestna úroveň sa podieľajú na presune zdrojov pre pedagogických zamestnancov a nepedagogických zamestnancov, zdrojov na prevádzkové náklady. Na miestnej úrovni obce dostávajú paušálnu sumu a pridelujú ju do uvedených kategórií zdrojov. Kritériá založené na vstupoch, ako je počet žiakov alebo zamestnancov, sa berú do úvahy pri určovaní úrovne zdrojov prispievajúcich k nákladom na pedagogických a nepedagogických zamestnancov. Orgány na centrálnej úrovni pridelujú viac zdrojov na žiaka obciam/školám v odľahlých oblastiach. ([Vyhláška k zákonu o základnom a strednom školstve](#)).

⇒ **Súkromné vzdelávanie**

Aby škola získala nárok na verejnú finančnú podporu, musí spĺňať určité minimálne veľkostné požiadavky. Zároveň musí byť samosprávnou inštitúciou s radou guvernérov, ktorá sa zodpovedá ministerstvu školstva ([zákon o súkromných školách](#)). Výška grantu na jedného žiaka sa líši v závislosti od troch hlavných faktorov – celkového počtu žiakov, vekového rozloženia žiakov, geografickej polohy školy.¹¹

Fínsko

⇒ **Primárne, základné a súkromné vzdelávanie**

Vo Fínsku sú za organizáciu vzdelávania a odbornej prípravy vo všeobecnosti **zodpovedné obce alebo spoločné mestské orgány**. Obce a mestá majú v rámci samosprávy odbory školstva. Na financovaní sa podieľa štát, mesto alebo obec a v niektorých prípadoch aj rodič.

Školy pridelujú finančné prostriedky autonómne, pokiaľ plnia svoju povinnosť poskytovať vzdelávacie služby. Raz ročne musia poskytovatelia vzdelávania poskytnúť údaje o svojich výdavkoch Fínskej národnej agentúre pre vzdelávanie a Fínskemu štatistickému úradu. Agentúra zhromažďuje údaje o tom, ako konkrétny poskytovateľ minul vládne prostriedky, ktoré dostal. Zároveň vydáva licencie súkromným poskytovateľom vzdelávania, ktorí sú rovnako naviazaní na štátny rozpočet.

Primárne požiadavky sú takéto:

¹¹ Eurydice: „Financovanie školstva v Dánsku.“ Dostupné online: <https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/national-education-systems/denmark/early-childhood-and-school-education-funding>

- Poskytovanie musí mať vzdelávaciu alebo kultúrnu potrebu.
- Uchádzač musí mať odborné a finančné predpoklady na primerané zabezpečenie vzdelávania.
- Vzdelávanie sa nesmie poskytovať za účelom finančného zisku.
- V základnom a nižšom stredoškolskom vzdelávaní je potrebná dohoda medzi poskytovateľom vzdelávania a miestnym orgánom, v oblasti ktorého sa vzdelávanie poskytuje.

Ak súkromný poskytovateľ nemá licenciu, môže byť zriadená súkromná škola, ktorá však zostane mimo verejného dohľadu, a preto nemá nárok na verejné financovanie. Navyše vysvedčenia udelené takýmito školami sa nepovažujú za dostatočný dôkaz o ukončení príslušného stupňa vzdelávania.

Podľa [školského zákona](#)¹², kapitola 3:

Oddiel 7 Registrované združenie alebo nadácia ako poskytovateľ vzdelávania

1. Vláda môže udeliť registrovanej spoločnosti alebo nadácii povolenie na organizovanie vzdelávania podľa tohto zákona. Podmienkou udelenia povolenia je, že organizovanie vzdelávania musí vychádzať zo špeciálnych vzdelávacích alebo kultúrnych potrieb a že organizátor vzdelávania a obec, v ktorej sa vzdelávanie organizuje, sa dohodli na tejto záležitosti. Povolenie na organizovanie výučby v cudzom jazyku, špeciálneho vzdelávania, výučby založenej na špecifickom svetovom názore alebo pedagogickom systéme a vzdelávania poskytovaného v ľudových školách pre osoby, ktoré nie sú v povinnej školskej dochádzke, môže byť udelené na základe regionálnych alebo národných vzdelávacích alebo kultúrnych potrieb, aj keď organizátor vzdelávania neuzavrel vyššie uvedenú dohodu. Povolenie môže byť udelené aj pre vzdelávanie organizované v zahraničí.
2. Podmienkou udelenia povolenia je, že žiadateľ má odborné a finančné predpoklady na primerané zabezpečenie vzdelávania. Základné vzdelávanie nemôže byť poskytované za účelom dosiahnutia finančného zisku.
3. V povolení uvedenom v odseku 1 sa určia obce, v ktorých sa vzdelávanie poskytuje, vyučovací jazyk, špeciálne výchovno-vzdelávacie poslanie, formu vzdelávania a ďalšie nevyhnutné podmienky súvisiace s poskytovaním vzdelávania. O zmenách v oprávnení poskytovať vzdelávanie rozhoduje príslušné ministerstvo.
4. Vláda môže odobrať povolenie na poskytovanie vzdelávania, ak vzdelávanie nespĺňa podmienky na udelenie povolenia podľa odseku 1 alebo 2. alebo ak sa vzdelávanie poskytuje inak v rozpore s týmto zákonom alebo zákonmi alebo inými právnymi predpismi vydanými na jeho základe.
5. Organizátor vzdelávania, ktorý získal povolenie na organizovanie predškolského vzdelávania, môže obstarávať predškolské vzdelávacie služby od verejného alebo súkromného poskytovateľa služieb. Organizátor vzdelávania zodpovedá za to, že získané služby sú organizované v súlade s týmto zákonom.

⇒ Kritéria kvality

Poskytovatelia vzdelávania majú zákonnú povinnosť **hodnotiť vzdelávanie** (sebahodnotenie) a podieľať sa na externom hodnotení svojej činnosti. Legislatíva vyžaduje tieto výsledky zverejňovať. Externé hodnotenia vykonáva hlavne [Fínske centrum pre hodnotenie vzdelávania](#) (FINEEC). Neexistujú žiadne školské inšpekcie ani národný systém hodnotenia učiteľov a jediný národný štandardizovaný test je na konci všeobecného vyššieho sekundárneho vzdelávania.

¹² Zákon o základnom vzdelávaní č. 1998/628. Dostupné online: <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1998/19980628>;

Preklad v anglickom jazyku: https://www.finlex.fi/en/laki/kaannokset/1998/en19980628_20100642.pdf

Namiesto toho tvoria základ národného hodnotiaceho systému hodnotenia výsledkov vzdelávania založené na vzorkách, ako aj tematické a systémové hodnotenia. Rozhodnutia o smerovaní a financovaní národných hodnotení prijíma ministerstvo školstva a kultúry. FINEEC musí vypracovať akčný plán pre externé hodnotenie vzdelávania v súlade s usmerneniami a finančnými zdrojmi stanovenými ministerstvom školstva a kultúry.

- [Zákon o Fínskom centre pre hodnotenie vzdelávania](#)
- [Nariadenie vlády doplňujúce zákon](#)

Hodnotenie kvality pri zariadeniach raného detstva možno nájsť v nasledujúcich dokumentoch a usmerneniach:

- [Zákon o vzdelávaní a starostlivosti v ranom detstve](#)
- [Smernice a odporúčania na hodnotenie kvality vzdelávania a starostlivosti v ranom detstve](#)
- [Indikátory kvality vzdelávania a starostlivosti v ranom detstve – zhrnutie](#)

Švédsko

⇒ Predprimárne, základné a stredoškolské vzdelávanie

Obce majú značnú autonómiu pri spravovaní vzdelávacieho systému v rámci legislatívneho rámca stanoveného vládou. Zodpovednosť za školu bola v obciach delegovaná na výbor. Školstvo je financované z daňových príjmov obce a zo štátneho rozpočtu. Štátne prostriedky sa vyplácajú ako „všeobecný štátny grant“. Každá obec potom prideluje zdroje jednotlivým školám. Pri predškolských zariadeniach hradia náklady aj rodičia, maximálny poplatok je stanovený centrálné. Väčšinu učiteľov predškolských zariadení, pedagógov voľného času, učiteľov a riaditeľov škôl zamestnáva obec. Zodpovednosť za stanovenie platov učiteľov predškolských zariadení a škôl je zvyčajne decentralizovaná na jednotlivé zariadenia, kde prebiehajú rokovania medzi zamestnávateľom a učiteľom a jedným z odborových zväzov učiteľov na základe centrálnych dohôd.

Pokiaľ ide o kapitálové výdavky, niektoré samosprávy uprednostňujú decentralizáciu zodpovednosti za takéto výdavky na každú jednotlivú školu, zatiaľ čo iné si ponechávajú zodpovednosť za miestne náklady na obecnej úrovni ([školský zákon](#)).

⇒ Súkromné vzdelávanie

Švédsko má systém s dotovanými nezávislými školami paralelne s obecnými školami. Systém platí pre predškolské zariadenia, základné školy a vyššie stredné školy, obec prideluje prostriedky. Školská inšpekcia monitoruje kvalitu vzdelávania a zabezpečuje dodržiavanie predpisov. Ak škola účtuje poplatky od svojich žiakov alebo vyvodzuje negatívne dôsledky pre školský systém v obci, financie môžu byť pozastavené.¹³

¹³ Eurydice: „Organizácia a riadenie škôl vo Švédsku.“ Dostupné online: <https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/national-education-systems/sweden/organisation-and-governance>

4. Západoeurópske štáty

Belgicko

⇒ Flámske spoločenstvo

Zriaďujúcim orgánom je vláda, fyzická alebo právnická osoba považovaná za osobu/subjekt, ktorý iniciatívne zriaďuje školu a zodpovedá za jej organizáciu. Vyberá si stupeň vzdelávania, odbor vzdelávania, ponúkané študijné odbory, priestory, maximálnu kapacitu a tiež to, či sa školská infraštruktúra kúpi alebo prenajme. Má na starosti aj prípravu pedagogického projektu školy, plán rozvoja školy, plán ďalšieho vzdelávania a podobne. Za podmienky, že sa dodrží minimálny rozvrh hodín a schvália sa učebné osnovy, škola môže byť financovaná alebo dotovaná. Organizačné jednotky sú zodpovedné za nábor a vymenúvanie zamestnancov, pričom dostávajú finančné prostriedky od vlády. Administratívnu funkciu organizačnej jednotky zvyčajne zdieľa alebo do značnej miery vykonáva riaditeľ školy. Zriaďovateľ základnej školy sa v zmysle vyhlášky o základnom vzdelávaní nazýva rada školy.

Vo flámskom spoločenstve existuje dotované súkromné školstvo, dotované súkromné katolícke školstvo, dotované súkromné nekatolícke vzdelávanie, nezávislé alternatívne vzdelávanie. Dotované oficiálne vzdelávanie organizujú mestá, obce a provincie.¹⁴

⇒ Francúzske spoločenstvo

Existujú tri hlavné kategórie, nazývané aj „vzdelávacie siete“ (ako aj niekoľko súkromných škôl):

- verejné vzdelávacie inštitúcie organizované a riadené Francúzskym spoločenstvom a plne financované z jeho rozpočtu;
- verejné vzdelávacie inštitúcie podporované Francúzskym spoločenstvom a riadené provinčnými alebo obecnými orgánmi;
- denominačné alebo nekonfesijné nezávislé vzdelávacie inštitúcie podporované Francúzskym spoločenstvom a riadené fyzickými alebo právnickými osobami.¹⁵

⇒ Nemecké spoločenstvo

Za školy riadené obcami sú výlučne zodpovedné samosprávy obcí. Súkromný vzdelávací systém neexistuje, pretože všetky školy dotuje spoločenstvo.¹⁶

¹⁴ Eurydice: „Správa a riadenie na miestnej a/alebo inštitucionálnej úrovni v Belgicku – Flámske spoločenstvo.“ Dostupné online: <https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/national-education-systems/belgium-flemish-community/administration-and-governance-local-andor>

¹⁵ Eurydice: „Správa a riadenie na miestnej a/alebo inštitucionálnej úrovni v Belgicku – Francúzske spoločenstvo.“ Dostupné online: <https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/national-education-systems/belgium-french-community/administration-and-governance-local-andor>

¹⁶ Eurydice: „Správa a riadenie na miestnej a/alebo inštitucionálnej úrovni v Belgicku – Nemecké spoločenstvo.“ Dostupné online: <https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/national-education-systems/belgium-french-community/administration-and-governance-local-andor>

Francúzsko

⇒ **Predprimárne a základné vzdelávanie**

Verejné materské a základné školy nemajú štatút verejnej inštitúcie. V dôsledku toho nemajú právnu subjektivitu ani finančnú autonómiu. Podľa [článku L214-4 školského zákonníka](#) je obec zodpovedná za verejné materské a základné školy, je vlastníkom priestorov.

Tradičným spôsobom riadenia škôl je „*régie directe municipale*“ (priama správa obce): financovanie pokrýva obecný rozpočet, ktorý zabezpečuje materiálne zdroje. Finančné prostriedky sú úplne spravované na úrovni obce: starosta je riadiacim orgánom a účtovníctvo vykonáva obec. Obslužný personál zodpovedný za údržbu priestorov alebo starostlivosť tvoria pracovníci samosprávy. Za odmeňovanie pedagogických zamestnancov je zodpovedný štát.

Priame riadenie zo strany samosprávy a absencia finančnej autonómie neprináša reálnu flexibilitu, ale dva nástroje umožňujú vykonávať nasledujúce operácie:

- *Régie d'avances* (zálohový účet) zriadený obcou; ten vymenúva *régisseur d'avances* (správca), ním môže byť v škole riaditeľ alebo iný učiteľ, ktorý túto funkciu prijme; zodpovedá za časť financií určených na prevádzku školy, môže tieto sumy použiť na úhradu drobných materiálových a prevádzkových nákladov.
- Poplatky; rovnako ako pri zálohovom účte môže byť určený správca na výber poplatkov od rodičov. Správca hlási príjmy účtovníkovi. Mimo tohto nemôže učiteľ vyberať od rodín žiadne sumy na chod školy.

⇒ **Stredoškolské vzdelávanie**

Stredné školy sú miestne verejné vzdelávacie inštitúcie patriace pod ministerstvo. Ako všetky verejné inštitúcie majú právnu subjektivitu a administratívnu a finančnú autonómiu. Majú tiež pedagogickú a vzdelávaciu autonómiu, čo sa odráža v školskom projekte, ktorý prijala správna rada školy. [Článok R421-58 Zákona o vzdelávaní](#) rozdeľuje rozpočet na „prevádzkovú“ časť a „investičnú“ časť. Zriaďuje sa v medziach zdrojov týchto inštitúcií, v súlade s nomenklatúrou stanovenou ministrom financií, ministrom vnútra a ministrom školstva a podľa smerníc stanovených miestnym úradom, pod ktorý inštitúcia patrí.

Tieto zdroje zahŕňajú:

- dotácie od miestnej samosprávy a štátu;
- akýkoľvek iný príspevok od verejného orgánu;
- vlastné zdroje, dary a prostriedky zo stravovacích a ubytovacích služieb, výnosy z predaja predmetov vyrobených v dielňach, učňovskej dane a pod.

⇒ **Súkromné školstvo a kritériá kvality**

Vzdelávanie poskytujú inštitúcie, ktoré spolupracujú so štátom na základe zmluvného vzťahu podľa [vyhlášky financovania výdavkov tried podľa zmlúv](#).¹⁷ Jednoduchú zmluvu možno uzavrieť

¹⁷ Pozri tiež Obežník ku súkromnému vzdelávaniu na základe zmluvy. Dostupné online: https://www.education.gouv.fr/bo/12/Hebdo11/MENF1203453C.htm?cid_bo=59362

len so základnými alebo odbornými školami. Vyučovanie by malo prebiehať minimálne 5 rokov a priestory musia spĺňať zdravotné a bezpečnostné predpisy. Zmluvná inštitúcia by mala organizovať výučbu základných predmetov s odkazom na verejné vzdelávacie programy a rozvrhy. Učitelia sú vymenúvaní súkromným orgánom a sú zamestnancami súkromného sektora, ale sú platení štátom. Nezmluvné súkromné vzdelávanie združuje školy, ktoré okrem uplatňovania všeobecných zákonov nemajú žiadne špecifické právne väzby so štátom; takéto školy podliehajú z hľadiska kontroly rovnakému inšpekčnému systému.¹⁸

Holandsko

⇒ Predprimárne vzdelávanie

Vzdelávanie je v kompetencii ministerstva školstva, zatiaľ čo starostlivosť o deti patrí do kompetencie ministerstva sociálnych vecí a zamestnanosti. V dôsledku tohto rozdelenia zodpovednosti sa rôzne zdroje financovania spájajú, keď sa v centrách dennej starostlivosti ponúkajú programy vzdelávania v ranom detstve. Okrem toho existujú dva rámce kvality, ktoré sa uplatňujú – dohľad zabezpečuje Inšpektorát vzdelávania pre materskú školu a Verejné zdravotnícke služby pre starostlivosť o deti.

Obce dostávajú finančné prostriedky na vzdelávanie v ranom detstve z fondu obcí a sú zodpovedné za výber najvhodnejšieho programu na jeho poskytovanie vo svojej oblasti. Obce okrem toho udeľujú granty detským skupinám s cieľom zvýšiť úroveň vzdelania svojich zamestnancov.

⇒ Základné vzdelávanie

Škola môže byť zriadená jednou alebo viacerými obcami, súkromnoprávnou právnickou osobou s plnou právnou subjektivitou alebo verejnoprávnou právnickou osobou, ktorú môže štátom zriaďiť obec ([článok 47 Zachovanie verejnej školy verejnoprávnou právnickou osobou zákona o základnom vzdelávaní](#)). Škola môže byť spravovaná nadáciou ([článok 17 Prevod vedenia verejných a súkromných škôl zákona o vzdelávaní](#)).

Základné školy dostávajú jeden rozpočet prostredníctvom modelu jednorazového financovania. V rámci právneho rámca môžu školské rady minúť dostupné zdroje tak, ako uznajú za vhodné. Školy dostávajú jednu sumu na žiaka a na školu ([zákon o základnom vzdelávaní](#)).

⇒ Stredoškolské vzdelávanie

Školy dostávajú blokový grant pozostávajúci z personálnej zložky a zložky na prevádzkové náklady. Financovanie blokovým grantom dáva kompetentnému orgánu väčšiu voľnosť pri rozhodovaní o spôsobe vynaloženia prostriedkov a tiež pri vyjednávaní o platoch a podmienkach pre zamestnancov. Rokovania o platoch a podmienkach sú čiastočne decentralizované.

¹⁸ Eurydice: *Organizácia a riadenie škôl vo Francúzsku*. Dostupné online:

<https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/national-education-systems/france/organisation-and-governance>;

Vládny portál – vzdelávanie. Dostupné online: <https://www.collectivites-locales.gouv.fr/competences/leducation>.

Personálna zložka pozostáva z pevnej časti – súčtu priemerných nákladov na zamestnancov vypočítaných na základe štandardných sadzieb pre pracovné miesta v troch kategóriách zamestnancov: manažment, pedagogickí zamestnanci a nepedagogickí zamestnanci – a variabilnú časť založenú na počte žiakov. Pevná časť sa odlišuje podľa zloženia školy a typu (typov) vzdelávania, ktoré poskytuje. Zložka prevádzkových nákladov sa vypočítava na základe súm uvedených v indexácii a financovaní prevádzkových nákladov. Školy dostávajú pevnú sumu na kategóriu žiaka spolu s pevnou sumou na školu ([zákon o stredných školách](#)).

Každá vzdelávacia inštitúcia základného a stredného vzdelávania, ktorá dostáva štátne finančné prostriedky, je povinná vypracovať výročnú správu, v ktorej zohľadní svoju finančnú a inú politiku a informuje vládu o výsledkoch svojho vzdelávania. Tento typ financovania podporuje cieľ ministerstva ukladať školám menej pravidiel. Metóda paušálnej sumy ponúka vzdelávacím inštitúciám väčšiu slobodu pri tvorbe politiky.

⇒ **Súkromné vzdelávanie**

Ktokoľvek môže založiť plne súkromnú školu; ak chce škola poskytovať vzdelávanie v rámci povinnej školskej dochádzky, potrebuje súhlas ministerstva. Súkromne prevádzkové školy nie sú financované ako verejné školy.¹⁹

Írsko

Mnohé aspekty správy írskeho vzdelávacieho systému sú centralizované pod ministerstvo. Vzdelávanie vo všeobecnosti nie je organizované na regionálnej báze. Každú školu spravuje predstavenstvo zložené z predstaviteľov správnej rady, rodičov, učiteľov a miestnej komunity. Riadia sa však politikou, financovaním, osnovami a personálnym rámcom schváleným ministerstvom školstva a zručností ([školský zákon](#)).

Do financovania a regulácie súkromného vzdelávania štát nezasahuje. Kontrola štátnou agentúrou pre deti a rodinu zabezpečuje dohľad nad tým, aby každý žiak dostal minimálne vzdelanie.²⁰

Luxembursko

⇒ **Základné vzdelávanie**

Obce znášajú prevádzkové náklady, ktoré sú súčasťou ročného rozpočtu obce. Štát na tieto výdavky prispieva z ročného rozpočtu a na niektoré prispieva štát na základe počtu vyučovacích hodín. Kvóta týchto hodín je určená rámcom založeným na sociálno-ekonomických ukazovateľoch ([postup pri stanovení kvóty](#)). Štát uhrádza mzdy zamestnancov školy, s výnimkou hodín alebo

¹⁹ Eurydice: *Organizácia a riadenie škôl v Holandsku*. Dostupné online: <https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/national-education-systems/netherlands/early-childhood-and-school-education-funding>

²⁰ Eurydice: *„Správa a riadenie na centrálnej a/alebo regionálnej úrovni v Írsku.“* Dostupné online: <https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/national-education-systems/ireland/administration-and-governance-central-and-or-regional-level>

služieb, ktoré presahujú vyššie uvedenú kvótu. (Kapitola III. Administratívne a riadiace štruktúry [zákona o organizácii základného vzdelávania.](#))

⇒ Stredoškolské vzdelávanie

Stredné školy sú pod priamou správou ministerstva školstva. Považujú sa za samostatne riadené štátne orgány s vlastnými finančnými zdrojmi a hospodária relatívne autonómny spôsobom.

⇒ Súkromné vzdelávanie

V Luxembursku existujú tri typy alternatív k verejným školám:

1. Súkromné školy uplatňujúce učebné osnovy (cirkevné školy) (finančná podpora od štátu).
2. Súkromné školy uplatňujúce svoje vlastné učebné osnovy (finančná podpora od štátu).
3. Medzinárodné školy.

Aby boli inštitúcie oprávnené na financovanie, musia spĺňať požiadavky stanovené v [zákon o vzťahoch medzi štátom a súkromným vzdelávaním](#). Predovšetkým musia rešpektovať požiadavky týkajúce sa pedagogických zamestnancov, zároveň musia byť súčinní pri poskytovaní informácií o implementácii dohody podpísanej so štátom.²¹

Nemecko

Školy vo verejnom sektore sú väčšinou školami so štátnymi/miestnymi orgánmi, ktoré spoločne spravujú spolková krajina a *Kommunen* (miestne orgány) alebo administratívne obvody. Rozhodnutia o financovaní vzdelávania sa prijímajú na všetkých úrovniach, ale približne 90 % verejných výdavkov zabezpečujú spolkové krajiny a miestne orgány. Vo väčšine spolkových krajín sú školy už schopné určiť si vlastné využitie zdrojov na jeden alebo niekoľko druhov výdavkov v rámci rozpočtu prideleného správcovským orgánom. Zavedené sú aj počiatočné prístupy pre autonómne využívanie pridelených personálnych zdrojov.²² Pri zvažovaní legislatívnych aspektov je dôležité brať do úvahy aj zákon o štátnej službe, ktorý do istej miery obmedzuje flexibilitu škôl pri nábore nových zamestnancov.²³

⇒ Súkromné vzdelávanie

V primárnom sektore môžu byť súkromné školy zriadené len za veľmi prísnych podmienok. Ich zriaďovanie je povolené len vtedy, ak školský úrad zistí, že slúžia špeciálnemu pedagogickému záujmu, alebo ak majú byť na žiadosť rodičov zriadené ako necirkevné školy, cirkevné školy alebo školy vyznávajúce určitú ideológiu a na miestnej úrovni neexistuje verejná základná škola tohto typu. V rámci stredných škôl existujú alternatívne školy – cirkevné, s medzinárodným profilom,

²¹ Eurydice: *Organizácia a riadenie škôl v Luxembursku*. Dostupné online:

<https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/national-education-systems/luxembourg/organisation-and-governance>

²² Süddeutsche Zeitung: „Schulen bekommen beim Geld mehr Flexibilität.“ Dostupné online:

<https://www.sueddeutsche.de/bildung/ab-dem-haushaltsjahr-2025-schulen-bekommen-beim-geld-mehr-flexibilitaet-dpa.urn-newsml-dpa-com-20090101-241212-930-316016>

²³ Eurydice: „Prehľad dostupných právnych noriem.“ Dostupné online: <https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/national-education-systems/germany/legislation-and-official-policy-documents>

alebo bilingválne, ktoré plnia aj svoje vlastné vzdelávacie ciele. Doplnkové školy majú dotvoriť škálu ponúkaných kurzov. Školské orgány majú právomoc za určitých podmienok takéto školy zakázať ([základný zákon, článok 7](#)).²⁴

Rakúsko

⇒ **Základné, stredoškolské a súkromné vzdelávanie**

Zákon o reforme školstva ([Bildungsreformgesetz](#)) z roku 2017 mal za cieľ zvýšiť autonómiu škôl a školských združení. V dôsledku reformy môžu školy fungovať v organizačnej sieti s inými školami (tzv. školské klastre). Vedenie školského klastra v organizačnom pláne definuje, ako sa budú využívať pridelené ľudské zdroje. Predpisy sa týkajú aj nefinančných aspektov autonómie škôl. Patrí medzi ne napríklad autonómne určovanie tried a veľkosti skupín, ako aj autonómne určovanie školského času.²⁵

Medzi úlohy manažérov klastrov/riaditeľov škôl patrí:

- Stanovenie profilu školy a pedagogickej koncepcie
- Vypracovanie plánu rozvoja školy
- Komunikácia a koordinácia interne a tiež so školskými úradmi, poskytovateľmi a supervíziou
- Organizačný rozvoj
- Riadenie ľudských zdrojov: nábor, operatívne plánovanie, rozvoj a kontrola
- Správa infraštruktúry a rozpočtu
- Zabezpečenie kvality.²⁶

Spolkové krajiny zabezpečujú pedagogických zamestnancov, vystupujú v úlohe zamestnávateľa (finančný transfer samosprávam). Výdavky obcí smerujú na prevádzkové náklady a rovnako na pokrytie výdavkov pre nepedagogických zamestnancov.

Zriaďovateľom stredných škôl je spolková vláda.

Financovanie súkromných škôl s verejnoprávnym štatútom pozostáva z dotácií na personálne výdavky. Väčšinu súkromných škôl prevádzkujú uznané cirkvi a náboženské spoločnosti (súkromné cirkevné školy). Štát za ne znáša náklady na všetkých pedagogických zamestnancov potrebných na plnenie učebných osnov príslušnej školy ([zákon o súkromnom školstve](#)).²⁷

²⁴ Eurydice: „Organizácia súkromného vzdelávania v Nemecku.“ Dostupné online: <https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/national-education-systems/germany/organisation-private-education>

²⁵ Science: „Autonómia škôl – reforma priniesla viac školských zhlukov, ako sa očakávalo. „ Dostupné online: <https://science.apa.at/power-search/9932208506655779679>

²⁶ Eurydice: „Správa a riadenie na miestnej a/alebo inštitucionálnej úrovni v Rakúsku.“ Dostupné online: <https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/national-education-systems/austria/administration-and-governance-local-and-or-institutional-level>

²⁷ Eurydice: „Organizácia súkromného vzdelávania v Rakúsku.“ Dostupné online: <https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/national-education-systems/austria/organisation-private-education>

5. Juhoeurópske štáty

Cyprus

⇒ Predprimárne a základné vzdelávanie

V dôsledku centralizácie v riadení školstva je autonómia na úrovni školského vzdelávania veľmi obmedzená. Na úrovni školských jednotiek možno identifikovať len niekoľko prvkov decentralizácie, ako napríklad autonómiu učiteľov, pokiaľ ide o vyučovacie metódy, ktoré používajú vo svojej triede; alebo právo riaditeľov na hospodárenie s malým rozpočtom na mimoriadne výdavky školskej jednotky.

Určitú administratívnu právomoc na miestnej úrovni vykonávajú miestne školské rady. Sú to právnické osoby zriadené v obciach, v ktorých pôsobia školy. Zodpovedajú za základné a stredné školy, ktoré patria do ich pôsobnosti a za správu školských budov, na základe poverenia ministerskou radou.

Samosprávy sú tiež zapojené do vzdelávania na miestnej úrovni, ale ich úlohou je skôr vlastnícke ako správcovské právo. Obce zriaďujú a prevádzkujú komunitné materské školy a jasle na neziskovom princípe v oblastiach, kde nie je dostatok verejných inštitúcií na uspokojovanie potrieb komunity. Komunitné jasle sú registrované na ministerstve práce a sociálneho poistenia. Komunitné materské školy sú registrované na ministerstve školstva a kultúry.

⇒ Súkromné vzdelávanie

Súkromné školy zriaďujú súkromné osoby alebo firmy a zvyčajne sú prevádzkované na ziskovom základe. Finančné prostriedky získavajú najmä z vlastných zdrojov zo školného stanoveného majiteľom školy. Tieto poplatky musí vopred schváliť ministerstvo školstva.²⁸

Grécko

⇒ Predprimárne vzdelávanie

Predškolskú výchovu a starostlivosť zabezpečujú dojčenské a detské centrá, ktoré sú **financované ministerstvom vnútra prostredníctvom obcí**, zo štátneho rozpočtu z národných aj spolufinancovaných zdrojov. Ďalej sú to granty a dotácie udelené štátom alebo akoukoľvek agentúrou, právnickou alebo fyzickou osobou alebo prostredníctvom orgánov miestnej samosprávy, ročný príspevok miestnej samosprávy, poplatky za stravovanie. Mzdové náklady uhradza ministerstvo vnútra formou pravidelných mesačných grantov obciam.

⇒ Základné a stredné vzdelávanie

Základné a stredné školstvo je financované centrálnou prostredníctvom štátneho rozpočtu a programu verejných investícií. **Školy v Grécku nie sú autonómne v týchto oblastiach** zodpovednosti: pri použití verejných zdrojov na kapitálové výdavky, na prípadné nákupy a obstaranie elektronických zariadení,

²⁸ Eurydice: „Prehľad školstvo na Cypre.“ Dostupné online: <https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/national-education-systems/cyprus/overview>

pri získavaní finančných prostriedkov, získavaní sponzorských darov, pri prenájme priestorov školy na aktivity nad rámec školského rozvrhu či možných pôžičkách a ani pri získavaní personálu. O všetkom uvedenom rozhodujú na centrálnej úrovni nadradené školské orgány. V prípade obcí, kde ešte existujú školské výbory, je zabezpečená činnosť školského výboru pre základné vzdelávanie a školského výboru pre stredné vzdelávanie smerujúc k autonómii a samoriadeniu.²⁹

⇒ Súkromné školstvo a kritériá kvality

Ministerstvo školstva udeľuje povolenie na prevádzkovanie súkromnej základnej a strednej školy za určitých podmienok fyzickým a právnickým osobám, združeniam osôb a právnickým osobám podľa verejného práva. Ministerstvo vykonáva dozor a kontrolu prostredníctvom orgánov krajskej správy, rovnako ako v prípade verejných škôl. Financovanie je plne v réžii súkromnej školy.

Súkromné školy nadväzujú na organizáciu štátnych škôl, udeľujú certifikáty rovnocenné štátnym školám. Riadia sa rozvrhom hodín a platnými učebnými osnovami. Odchýlky od rozvrhu hodín a mimoškolských aktivít sú povolené, ak príslušné riaditeľstvo školstva skontroluje platnosť učebných osnov a pedagogického obsahu vyučovania, ako aj za predpokladu nepresiahnutia dĺžky výuky vrátane mimoškolských aktivít. Hodiny, ktoré učitelia súkromných škôl venujú mimoškolským aktivitám počas predĺženého rozvrhu, sa považujú za súčasť ich povinných týždenných vyučovacích hodín.³⁰

Okrem toho môžu súkromné školy podľa svojho povinného alebo predĺženého týždenného programu vyučovať viac cudzích jazykov súbežne.

Malta

⇒ Predprimárne vzdelávanie, základné a stredoškolské vzdelávanie

Školský zákon (články 32 – 34) stanovuje, že všetky štátne školy sú súčasťou jednej z desiatich sietí základných škôl, pričom každá sieť je právnickou osobou s vlastnou právnou subjektivitou, hoci patrí pod *odbor pre vzdelávacie služby*. Každú sieť základných škôl vedie riaditeľ siete, ktorý koordinuje celú sieť a môže prijímať rozhodnutia týkajúce sa škôl v danej sieti. Riaditeľa siete základných škôl menuje minister zodpovedný za školstvo na základe definitívnej a obnoviteľnej zmluvy, po výberovom konaní vyhlásenom verejnou výzvou. Všetci zamestnanci štátnych škôl sú zamestnaní centrálné a rozmiestnení podľa potrieb každej školy a väčšinou v závislosti od počtu žiakov školy. Prevádzkové zdroje sa poskytujú buď centrálné (keď ide o veľké projekty), alebo prostredníctvom zálohových fondov pridelených každej jednotlivej škole. V oboch prípadoch musia byť výdavky schválené v súlade s postupmi a predpismi verejného obstarávania a zaznamenané v účtovnom systéme. Pravidelné kontroly vykonáva Národný kontrolný úrad.

²⁹ Eurydice: *Financovanie vo vzdelaní. Grécko*. Dostupné online: <https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/national-education-systems/greece/funding-education>

³⁰ Eurydice: *Organizácia a riadenie súkromných škôl v Grécku*. Dostupné online: <https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/national-education-systems/greece/organisation-private-education>

⇒ Súkromné vzdelávanie a kritéria kvality

Nezávislé školy vlastní a prevádzkujú jednotlivci alebo nadácie a nedostávajú žiadne vládne financovanie na prevádzku; musia sa riadiť národným vzdelávacím rámcom a sú regulované a licencované. Niektoré nezávislé školy sa dobrovoľne pripojili k *Asociácii nezávislých škôl*, prostredníctvom ktorej sa prerokávajú záležitosti spoločného záujmu, predkladané vláde.

Cirkevné školy dostávajú vládne finančné prostriedky na prevádzku a podporuje ich Sekretariát pre katolícke vzdelávanie. Ten patrí pod Maltskú biskupskú konferenciu a zodpovedá sa aj Konferencii hlavných maltských predstavených. Cirkevné školy tiež dobrovoľne vytvorili *Asociáciu cirkevných škôl*.³¹

Portugalsko

⇒ Základné, stredoškolské a súkromné vzdelávanie

V súčasnosti je v procese prenesenie zodpovednosti na miestne úrady v spojení so školami. ([Zákon z roku 2019 – prenesenie pôsobnosti na orgány obce a medzi obecné subjekty](#)).

Štátne školy nemajú finančnú autonómiu. Systém finančného riadenia zahŕňa plnenie rozpočtu prostredníctvom celkovej alokácie prostriedkov. Možnosti samofinancovania a hospodárenia s pripísanými príjmami. Škola a centrálna správa uzatvárajú dohody o autonómii, ktoré sa týkajú delegovania zodpovedností. Existujú aj pilotné projekty a dohody podpísané centrálnou správou a miestnymi orgánmi, ktoré sa týkajú decentralizácie právomocí. Úroveň právomocí a zodpovedností pridelených v každej fáze procesu sú predmetom predchádzajúceho vyjednávania medzi školou, ministerstvom a samosprávou prostredníctvom účasti obecných vzdelávacích rád. To môže viesť k dohode (zmluve o autonómii) medzi školou, ministerstvom a akýmikoľvek ďalšími zainteresovanými stranami. V diskusiách sa definujú ciele a stanovia sa podmienky, ktoré umožnia realizovateľnosť vzdelávacieho projektu predstaveného vedením a riadiacimi orgánmi školy alebo školského klastra. Proces autonómie sa koordinuje, monitoruje a vyhodnocuje na celoštátnej a regionálnej úrovni ministerstva.

Postavenie súkromných škôl je rovnaké ako postavenie verejných škôl. Podľa [vyhlášky k štatútu súkromných škôl](#) – „*Súkromné školy, ktoré spadajú pod ciele vzdelávacieho systému, ako aj spoločnosti, združenia alebo nadácie, ktorých cieľom je vytvorenie alebo udržiavanie súkromných vzdelávacích zariadení, majú výsady verejnoprospešných právnických osôb, a preto sa na ne vzťahuje zákon č. 2/78 zo 17. januára.*“

Zmluvy medzi štátnymi a súkromnými školami môžu mať tieto formy:

- a) štandardné zmluvy o podpore rodiny: súvisiace s právom rodín vybrať si vzdelanie svojich detí, tieto zmluvy uľahčujú študentom základného a vyššieho sekundárneho vzdelávania, na ktoré sa nevzťahuje iný typ zmluvy, navštevovanie súkromných škôl.
- b) zmluvy o rozvoji na podporu rodiny: sú určené na predškolské vzdelávanie a poskytujú rodinám finančnú podporu.

³¹ Eurydice: „*Správa a riadenie na miestnej a/alebo inštitucionálnej úrovni na Malte*“. Dostupné online: <https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/national-education-systems/malta/administration-and-governance-local-and-or-institutional-level>

- c) zmluvy o združení: umožňujú navštevovať súkromné školy za rovnakých podmienok ako na verejných školách, pričom sa rešpektuje vzdelávací projekt v znevýhodnených oblastiach siete verejných škôl. Na základe týchto zmlúv môžu byť finančné prostriedky pridelené triedam od 2. stupňa základného vzdelávania až po vyššie sekundárne vzdelávanie.
- d) sponzorské zmluvy: tieto zmluvy podnecujú a podporujú vzdelávanie v oblastiach s malým alebo žiadnym pokrytím verejnou sieťou, vytváranie kurzov so špecifickými osnovami a pedagogické zlepšovanie.
- e) zmluvy o spolupráci: podpisujú sa so súkromnými školami, ktoré sa starajú o žiakov so špeciálnymi vzdelávacími potrebami v dôsledku ťažkého alebo úplného zdravotného znevýhodnenia.³²

Za výstavbu a údržbu budov 1. stupňa základnej a predškolskej výchovy zodpovedá miestna správa. Investície do 2. a 3. cyklu základného vzdelávania sú primárne v kompetencii ústrednej správy (štátneho rozpočtu ministerstva). Tie sa postupne presúvajú na miestne orgány prostredníctvom implementačných dohôd podpísaných s každou obcou.³³

Španielsko

Riadenie a organizácia je ponechaná autonómnym spoločenstvám. Autonómne spoločenstvá sa môžu dohodnúť na delegovaní riadiacich kompetencií pre niektoré vzdelávacie služby v obciach alebo skupinách obcí s cieľom podporiť vyššiu efektivitu, koordináciu a sociálnu kontrolu pri využívaní zdrojov. Samosprávy preberajú kompetencie týkajúce sa správy budov a zabezpečenia plnenia povinnej školskej dochádzky a poskytovania výchovno-vzdelávacej služby.³⁴

⇒ Súkromné vzdelávanie

Súkromné inštitúcie financované z verejných zdrojov získavajú financie prostredníctvom dohôd o vzdelávaní, pokiaľ spĺňajú požiadavky stanovené v školskom poriadku. Majú právo definovať svoju povahu, ak poskytované vzdelanie rešpektuje slobodu svedomia a ústavný rámec. ([Kolektívna zmluva súkromných vzdelávacích spoločností úplne alebo čiastočne podporovaných z verejných prostriedkov](#)).

Prevádzka súkromných inštitúcií, ktoré nedostávajú verejné prostriedky musí byť schválená školským úradom ([Národná kolektívna zmluva pre súkromné vzdelávacie centrá so všeobecným režimom alebo regulovaným vzdelávaním bez akejkoľvek súhrnnej alebo dotovanej úrovne](#)).

³² Eurydice: „Postavenie súkromného školstva v Portugalsku.“ Dostupné online:

<https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/national-education-systems/portugal/organisation-private-education>

³³ Eurydice: „Financovanie školstva v Portugalsku.“ Dostupné online: <https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/national-education-systems/portugal/funding-education>

³⁴ Eurydice: „Správa a riadenie na miestnej a/alebo inštitucionálnej úrovni.“ Dostupné online:

<https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/national-education-systems/spain/administration-and-governance-local-and-or-institutional-level>

Taliansko

⇒ **Predprimárne vzdelávanie**

Štát financuje integrovaný systém štátnych a súkromných zariadení od veku 0-6 (Sistema integrato zero-sei), ktorý zahŕňa všetky služby 0-3 a predškolské zariadenia, z národného fondu zameraného na postupnú implementáciu viacročného národného plánu na podporu integrovaného systému. Fond bol zriadený na ministerstve školstva s vyčlenením zdrojov, ktoré je možné každoročne navyšovať prostredníctvom dohôd na Konferencii štátu/regiónov ([vyhláška 65/2017](#)).

⇒ **Základné a stredné vzdelávanie**

Štát priamo zabezpečuje administratívne a didaktické fungovanie škôl, napr. platy učiteľov. Regióny priamo, ale častejšie delegovaním na miestne orgány, poskytujú služby a miestne orgány zabezpečujú skôr prevádzkové náklady ([vyhláška 219/2018](#)).

Školy vykonávajú finančnú činnosť podľa ročného účtovného dokladu s uvedením predpokladaných príjmov a výdavkov. Dokument obsahuje správu o cieľoch, ktoré sa majú dosiahnuť a informácie o pridelovaní zdrojov v súlade so školským trojročným plánom vzdelávania (*Piano triennale dell'offerta formativa* – [PTOF](#)). Kontrolu správnosti administratívnych a finančných postupov školy vykonáva rada audítorov každej školy.³⁵

⇒ **Súkromné školstvo a kritériá kvality**

Súkromné a verejné nezávislé inštitúcie môžu požiadať o uznanie štatútu za podmienok definovaných [zákonom 62/2000](#). Vyhláška [DL 250/2005](#) stanovuje, že nezávislé školy môžu byť rovnocenné štátnym školám. Na získanie štatútu je potrebné preukázať dostupnosť priestorov. Žiadosť sa predkladá príslušnému regionálnemu úradu. Nezávislé školy so štatútom si môžu slobodne zvoliť svoju vlastnú kultúrnu orientáciu a vzdelávací/vyučovací prístup. Ukončené vzdelanie je považované za rovnocenné.

Existujú aj nezávislé školy bez štatútu (školy oň nemuseli ani žiadať), pri ktorých sa po ukončení vzdelávania robia rozdielové skúšky. Škola rovnako podlieha prevádzkovým požiadavkám.³⁶

³⁵ Eurydice: *Financovanie predškolského a školského vzdelávania v Taliansku*. Dostupné online: <https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/national-education-systems/italy/early-childhood-and-school-education-funding>

³⁶ Eurydice: *Organizácia súkromného vzdelávania v Taliansku*. Dostupné online: <https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/national-education-systems/italy/organisation-private-education>

6. Balkánske štáty

Bulharsko

⇒ Predprimárne, základné a stredoškolské vzdelávanie

Štátnu politiku v oblasti predškolského a školského vzdelávania uskutočňuje ministerstvo. Krajské odbory školstva sú územnými správami ministra školstva, zabezpečujú kontrolu plnenia. Vystupujú ako právnické osoby podporované z rozpočtu ministra školstva a vedy.

Podľa [školského zákona](#) „Starostovia obcí vykonávajú kontrolu nad spôsobom vynakladania prostriedkov poskytnutých obecným škôlkam a školám, mestským centram na podporu osobného rozvoja, a to aj podľa postupu podľa čl. 198, ods. 2 ako aj v prípade súkromných zariadení, ktoré dostávajú rozpočtové prostriedky. Orgány územnej samosprávy a miestna správa vykonávajú aj ďalšie právomoci ustanovené v tomto zákone a v iných normatívnych aktoch.

⇒ Súkromné vzdelávanie

Súkromné materské školy a školy sú tie, ktoré zriaďujú fyzické a/alebo právnické osoby ako obchodné spoločnosti, neziskové právnické osoby alebo družstvá alebo ako spoločnosti podľa právnych predpisov členských štátov. Ako právnické osoby nesmú mať iný predmet činnosti než materskú školu alebo školu a musia dodržiavať vzdelávací štandard pre zariadenia predškolskej a školskej výchovy. Súkromné materské školy a školy zaradené do systému štátneho financovania nemôžu od rodičov vyberať poplatky za žiakov financovaných zo štátneho rozpočtu. Zabezpečujú, aby najmenej 20 % zapísaných detí a žiakov, vrátane detí a žiakov s výnimočným talentom a/alebo so špeciálnymi vzdelávacími potrebami, bolo vzdelávaných bezplatne.³⁷

Chorvátsko

Všetky vzdelávacie inštitúcie sú zriadené v súlade so [zákonom o inštitúciách](#) a ustanoveniami upravujúcimi predprimárne, základné a stredné vzdelávanie.

V súlade so štatútom starosta obce, primátor mesta alebo župan sleduje finančné, vecné a účtovné záležitosti rozpočtových a mimorozpočtových prijímateľov z hľadiska účelu, výšky a frekvencie použitia rozpočtových prostriedkov.

⇒ Predprimárne vzdelávanie

Ustanovenia [zákona o predškolskom vzdelávaní](#) platia rovnako pre materské školy bez ohľadu na to, či sú štátne alebo súkromné. Štát sa čiastočne podieľa na spolufinancovaní súkromných vzdelávacích programov.

³⁷ Eurydice: „Súkromné vzdelávanie v Bulharsku „ Dostupné online <https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/national-education-systems/bulgaria/organisation-private-education>

⇒ Základné stredné a súkromné vzdelávanie

Základné vzdelávanie sa uskutočňuje ako verejné a súkromné. Základná škola a stredná škola sa zriaďujú zriaďovacou listinou vydanou zriaďovateľom v súlade s ustanoveniami [školského zákona o základných a stredných školách](#).

Ak je zriaďovateľom školy právnická alebo fyzická osoba, je povinná poskytnúť potrebné finančné prostriedky na financovanie. Zriaďovateľ predkladá ministerstvu žiadosť o vydanie rozhodnutia, ktoré posúdi, že zriaďovateľský akt je v súlade so zákonom. Po rozhodnutí ministerstva o posúdení súladu zriaďovacieho aktu so zákonom predloží dočasný riaditeľ školského zariadenia ministerstvu žiadosť o nástup do práce. Takáto žiadosť sa podáva najneskôr tri mesiace pred plánovaným začiatkom, žiadosť obsahuje:

- dočasný štatút,
- zoznam odborníkov potrebných na realizáciu vzdelávacieho programu v súlade s programami prijatými ministerstvom alebo v súlade s predpismi štátu/inštitúcie, v ktorej sa program realizuje,
- údaje o priestore a vybavení a spôsobe ich zabezpečenia,
- doklad o zabezpečení finančných prostriedkov, ktoré inštitúcia potrebuje na zriadenie a začatie činnosti, a spôsob ich získania,
- doklady o splnení technických, zdravotných a environmentálnych podmienok na výkon činnosti,
- stanovisko príslušného medzinárodného združenia alebo organizácie, ak škola pracuje podľa medzinárodného programu alebo alternatívneho školského programu.³⁸

Rumunsko

⇒ Predprimárne, základné, stredoškolské vzdelávanie

Podľa [školského zákona](#) majú školy štatút právnickej osoby. Verejné preduniverzitné vzdelávanie je financované z miestnych rozpočtov (mesto, obec; kraj – len pre špeciálne školstvo). Niektoré náklady sú však podporované zo štátneho rozpočtu prostredníctvom rozpočtov okresných školských inšpektorátov, ktoré schvaľujú aj vznik a zánik škôl.

⇒ Súkromné vzdelávanie

Vzdelávací systém tvoria všetky autorizované a akreditované školy vrátane cirkevných a súkromných. Každá právnická osoba môže zriadiť školské jednotky pre predškolské vzdelávanie, základné, stredné a nadstavbové vzdelávanie. Súkromné školské jednotky sú slobodné, otvorené a autonómne z organizačného aj ekonomicko-finančného hľadiska.

Proces akreditácie zahŕňa dve po sebe nasledujúce etapy:

- a) povolenie na dočasnú prevádzku ([Uznesenie o schválení dočasných štandardov prevádzky](#)),
- b) akreditáciu.

³⁸ Eurydice: „Súkromné vzdelávanie v Chorvátsku „ Dostupné online: <https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/national-education-systems/croatia/organisation-private-education>

Po získaní akreditácie sa poskytovateľ vzdelávania podrobuje v zmysle zákona pravidelnému externému hodnoteniu každých 5 rokov. Oprávnenie na dočasnú prevádzku je štádium, v ktorom školská jednotka v súlade so zákonom získa na základe externého hodnotenia kvalitu poskytovateľa vzdelávania na návrh *Rumunskej agentúry pre zabezpečenie kvality v preduniverzitnom vzdelávaní*.

Akreditačný poriadok zriaďuje vzdelávaciu jednotku a priznáva právnu subjektivitu súkromného práva pre súkromné, resp. pre cirkevné preduniverzitné vzdelávacie jednotky. Akreditovaný poskytovateľ vzdelávania je súčasťou národného vzdelávacieho systému so všetkými právami a povinnosťami vyplývajúcimi zo zákona.

Externé hodnotiace procedúry vykonáva Rumunská agentúra pre zabezpečenie kvality.³⁹

Slovensko

O plánoch rozvoja, ročnom pláne práce a/alebo zavedení nadštandardných a iných programov rozhoduje rada **materskej školy resp. školy** samostatne. Riaditeľ je zodpovedný za plánovanie, riadenie a vedenie materskej školy/školy.

Pri kalkulácii nákladov programu riaditelia materských škôl aplikujú národnú metodiku stanovenia jednotlivých výdavkov v rámci finančnej štruktúry programu. Minister školstva vydá nariadenie, ktoré určí, aké výdavky možno zahrnúť do kalkulácie. Kalkuláciu programu a finančné plány na základe týchto predpokladov musí následne schváliť obecné zastupiteľstvo.

Riaditelia základných škôl musia vypracovať finančné plány školy v súlade s nariadením ministra o kritériách, štandardoch a metodike určovania nákladov na žiaka. Riaditelia prijímajú rozhodnutia s finančnými dôsledkami, napríklad pri kategorizácii pracovných miest, povýšení a klasifikácii zamestnancov podľa platových tried. Kritériá kategorizácie pracovných miest a pravidiel zvyšovania stanovuje zákon. Väčšiu flexibilitu majú stredné odborné školy.

Správa majetku je v kompetencii **zriaďovateľa materskej školy/školy**. Ten spravuje budovy. Materská škola/škola si zakladá vlastný fond, z ktorého sa čerpajú prostriedky na nadštandardné aktivity programu, ktoré nie sú financované z verejných zdrojov. Fond zabezpečuje nákupy nadštandardného vybavenia, nadštandardné hodiny a podobne. Financie z fondu pochádzajú z poplatkov za materské školy a napríklad z darov. Spravuje ich výbor, ktorý zahŕňa zástupcov škôlky/školy a rodičov.

Podľa [zákona o organizácii a financovaní](#)

- *Materská škola alebo škola môže byť zriadená ako výchovno-vzdelávacie zariadenie alebo obchodná spoločnosť, alebo môže byť organizovaná ako organizačná jednotka zariadenia, spoločnosti alebo inej právnickej osoby, ak tento zákon neustanovuje inak.*

³⁹ Eurydice: „Prehľad školstvo v Rumunsku.“ Dostupné online: <https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/national-education-systems/romania/overview>

- Základná škola a stredná škola môže byť zriadená ako výchovná inštitúcia alebo ako organizačná zložka vzdelávacej alebo inej inštitúcie.
- Verejná materská škola alebo škola môže byť zriadená ako verejná vzdelávacia inštitúcia alebo organizovaná ako organizačná zložka verejnej vzdelávacej inštitúcie alebo inej inštitúcie alebo inej právnickej osoby podľa verejného práva.

⇒ **Predprimárne vzdelávanie**

Predškolské programy sú financované z rozpočtov obcí. Programovú finančnú štruktúru pripravuje materská škola a schvaľuje ju zastupiteľstvo obce. Obec, ktorá materskú školu zriadila, uzatvára s materskou školou zmluvu o financovaní. Poplatky pre rodičov sa určujú na základe národnej stupnice, ktorá zoraďuje rodičov podľa platových tried na základe príjmu a majetku rodiny. Finančné prostriedky sa poskytujú zo štátneho rozpočtu. Ak je do materskej školy zapísaných viac detí z rodiny, rodičia sú oslobodení od platenia za mladšie dieťa (platí od roku 2021).

⇒ **Základné vzdelávanie**

Financovanie pochádza zo štátneho rozpočtu a rozpočtu obce. Výška finančných prostriedkov pridelených základnej škole sa vypočítava na základe [pravidiel na vykonávanie programu základnej školy](#). Obce financujú kapitálové investície.

⇒ **Súkromné vzdelávanie**

Súkromné základné školy môžu vytvárať vlastné programy, ale musia byť v súlade s cieľmi vzdelávacieho systému, školy dostávajú na realizáciu 85 % prostriedkov vyčlenených štátom a obcou. Financovanie sa neposkytne v prípade ohrozenia jedinej verejnej školy na danom území.

Záver

Právna identita materských, základných a stredných škôl v členských štátoch EÚ sa výrazne odlišuje v závislosti od právnych tradícií a modelu riadenia vzdelávacieho systému. Niektoré krajiny poskytujú školám vysokú mieru autonómie, zatiaľ čo iné ich ponechávajú pod silnou kontrolou štátu alebo regionálnych úradov.

Decentralizované systémy sú najvýraznejšie vo Švédsku, Fínsku a Holandsku, kde školy disponujú právnou subjektivitou a môžu rozhodovať o rozpočte, výbere zamestnancov či úpravách učebných osnov. Vo Fínsku majú školy autonómiu pri pridelení finančných prostriedkov, pričom štát si ponecháva kontrolnú funkciu prostredníctvom výkazníctva a hodnotenia kvality vzdelávania. Holandsko ide ešte ďalej a umožňuje široké spektrum zriaďovateľov, pričom financovanie je zabezpečené na základe modelu jednorazových grantov.

Naopak, centralizovanejšie systémy nájdeme vo Francúzsku, Luxembursku a Poľsku. Vo Francúzsku majú základné školy obmedzenú právnú subjektivitu – ich financovanie a riadenie zabezpečujú obce, zatiaľ čo stredné školy už disponujú väčšou autonómiou. Luxembursko ponecháva školstvo pod priamou kontrolou štátu, pričom obce financujú len prevádzkové náklady. Poľsko obmedzuje právnú subjektivitu škôl tým, že ich spravuje samospráva alebo štátne orgány, pričom právne predpisy prísne regulujú financovanie a fungovanie inštitúcií.

Súkromné školstvo funguje v jednotlivých štátoch na odlišných princípoch. Vo **Fínsku a Dánsku** súkromné školy môžu čerpať verejné financovanie, ale podliehajú prísny reguláčnym požiadavkám, vrátane povinnosti poskytovať vzdelanie bez zisku. V **Nemecku** platia prísne podmienky na zakladanie súkromných škôl, najmä v primárnom sektore, kde musia preukázať osobitný pedagogický prínos. Naopak, **Belgicko a Švédsko** umožňujú rozsiahly systém dotovaných nezávislých škôl, ktoré dostávajú financie zo štátneho rozpočtu podobne ako verejné školy.

Napriek digitalizácii vzdelávania a rozvoju online foriem výučby legislatíva členských štátov stále vyžaduje, aby školy disponovali **fyzickými priestormi**, ktoré spĺňajú hygienické, bezpečnostné a pedagogické štandardy. Preto je nepravdepodobné, že by inštitúcia poskytujúca výlučne online kurzy mohla byť uznaná ako škola v zmysle právnych predpisov EÚ. Okrem priestorového zabezpečenia štáty striktné regulujú aj kvalifikačné požiadavky na učiteľov, čím zabezpečujú odbornú úroveň vzdelávania.

Z porovnania jednotlivých právnych úprav vyplýva, že efektívne fungovanie vzdelávacieho systému závisí nielen od právnej suverenity škôl, ale aj od miery ich finančnej a organizačnej autonómie a právnej identity. Štáty, ktoré poskytujú väčšiu slobodu školám v rozhodovacích procesoch, dosahujú v medzinárodných porovnaníach lepšie výsledky, pričom kľúčovým faktorom úspechu je **vyvážená kombinácia samostatnosti a efektívneho dohľadu zo strany štátu**.

Zdroje

Organizácie a publikácie

OECD: *Flexibilita a autonómia učebných osnov*. Dostupné online:

https://www.oecd.org/en/publications/curriculum-flexibility-and-autonomy_eccbba2-en/full-report.html

Stock, W. *Viac autonómie na školy*. Dostupné online: <https://insm.de/aktuelles/oekonomienblog/mehr-autonomie-fuer-schulen>

Eurydice: *Európska sieť vzdelávacích systémov*. Dostupné online: <https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/>

Belgicko

Eurydice: „*Správa a riadenie na miestnej a/alebo inštitucionálnej úrovni v Belgicku – Flámske spoločenstvo*.” Dostupné online: <https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/national-education-systems/belgium-flemish-community/administration-and-governance-local-andor>

Eurydice: „*Správa a riadenie na miestnej a/alebo inštitucionálnej úrovni v Belgicku – Francúzske spoločenstvo*.” Dostupné online: <https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/national-education-systems/belgium-french-community/administration-and-governance-local-andor>

Eurydice: „*Správa a riadenie na miestnej a/alebo inštitucionálnej úrovni v Belgicku – Nemecké spoločenstvo*.” Dostupné online: <https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/national-education-systems/belgium-french-community/administration-and-governance-local-andor>

Bulharsko

Eurydice: „*Súkromné vzdelávanie v Bulharsku* „ Dostupné online <https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/national-education-systems/bulgaria/organisation-private-education>

Zákon o predškolskej a školskej výchove. Dostupné online: <https://lex.bg/bg/laws/law/2136641509>

Cyprus

Eurydice: „*Prehľad školstvo na Cypre*.” Dostupné online: <https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/national-education-systems/cyprus/overview>

Česko

Zákon č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání. Dostupné online: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-561>

Zákon č. 90/2012 Sb. o obchodních korporacích. Dostupné online: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-90>

Zákon č. 89/2012 Sb. občanský zákoník. Dostupné online: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-89>

Zákon č. 306/1999 Sb. o poskytování dotací soukromým školám. Dostupné online: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-306>

Eurydice: *Organizace soukromého sektoru vzdělávání*. Dostupné online:

<https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/cs/national-education-systems/czechia/organizace-soukromeho-sektoru-vzdelavani>

Eurydice: *Financování předškolního a školního vzdělávání – soukromé školství*. Dostupné online:

https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/cs/national-education-systems/czechia/financovani-predskolniho-skolniho-vzdelavani#3_1_6_Soukromé_skolství

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy: *Školská právnická osoba*. Dostupné online:

<https://edu.gov.cz/methodology/skolska-pravnicka-osoby/>

Zákon č. 14/2005 Sb. Dostupné online: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2005-14#p1>

Zákon č. 48/2005 Sb. Dostupné online: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2005-48>

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy: *Informace o postupu přiřazování nových škol*, říjen 2023.

Dostupné online: https://msmt.gov.cz/uploads/O201/Informaceopostupuprizalozeninoveskolyrijen2023_1.pdf

Dánsko

Eurydice: „Financovanie školstva v Dánsku.“ Dostupné online: <https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/national-education-systems/denmark/early-childhood-and-school-education-funding>

Výhláška k zákonu o základnom a strednom školstve. Dostupné online: <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2024/989>

Zákon o súkromných školách. Dostupné online: <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2024/161>

Estónsko

Zákon o súkromných školách. Dostupné online:

<https://www.riigiteataja.ee/en/eli/ee/530062014001/consolide/current>

Eurydice: Early childhood and school education funding in Estonia. Dostupné online:

<https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/national-education-systems/estonia/early-childhood-and-school-education-funding>

Fínsko

Zákon o základnom vzdelávaní č. 1998/628. Dostupné online: <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1998/19980628>

Preklad v anglickom jazyku: https://www.finlex.fi/en/laki/kaannokset/1998/en19980628_20100642.pdf

Fínske centrum pre hodnotenie vzdelávania. Dostupné online: <https://www.karvi.fi/en>

Act on the Finnish Education Evaluation Centre. Dostupné online:

<https://www.finlex.fi/fi/laki/kaannokset/2013/en20131295.pdf>

Government Decree on the Finnish Education Evaluation Centre. Dostupné online:

<https://finlex.fi/en/laki/kaannokset/2013/en20131317.pdf>

Act on Early Childhood Education and Care. Dostupné online:

<https://www.finlex.fi/en/laki/kaannokset/2018/en20180540.pdf>

Guidelines and recommendations for evaluating the quality of early childhood education and care. Dostupné online: https://www.karvi.fi/sites/default/files/sites/default/files/documents/FINEEC_Guidelines-and-recommendations_web.pdf

Quality indicators for early childhood education and care – summary. Dostupné online:

<https://www.karvi.fi/en/publications/quality-indicators-early-childhood-education-and-care-summary>

Francúzsko

Školský zákon. Dostupné online:

https://www.legifrance.gouv.fr/codes/section_lc/LEGITEXT000006071191/LEGISCTA000018378386/2010-11-12/#LEGISCTA000018379832 ; https://www.legifrance.gouv.fr/codes/article_lc/LEGIARTI000038902155

Obežník ku súkromnému vzdelávaniu na základe zmluvy. Dostupné online:

https://www.education.gouv.fr/bo/12/Hebdo11/MENF1203453C.htm?cid_bo=59362

Eurydice: Organizácia a riadenie škôl vo Francúzsku. Dostupné online: <https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/national-education-systems/france/organisation-and-governance> ; Vládny portál – vzdelávanie. Dostupné online:

<https://www.collectivites-locales.gouv.fr/competences/leducation>.

Grécko

Eurydice: Financovanie vo vzdelaní. Grécko. Dostupné online: <https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/national-education-systems/greece/funding-education>

Eurydice: Organizácia a riadenie súkromných škôl v Grécku. Dostupné online:

<https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/national-education-systems/greece/organisation-private-education>

Holandsko

Eurydice: Organizácia a riadenie škôl v Holandsku. Dostupné online:

<https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/national-education-systems/netherlands/early-childhood-and-school-education-funding>

Zákon o stredoškolskom vzdelávaní z roku 2020. Dostupné online:

<https://wetten.overheid.nl/BWBR0044212/2025-01-01>

Zákon o základnom školstve. Dostupné online: <https://wetten.overheid.nl/BWBR0003420/2025-01-01#Hoofdstuk1>

Chorvátsko

Zakon-o-odgoju-i-obrazovanju-u-osnovnoj-i-srednjoj-školi. Dostupné online:

https://www.zakon.hr/z/317/Zakon-o-odgoju-i-obrazovanju-u-osnovnoj-i-srednjoj-%C5%A1koli#google_vignette

Zakon-o-predškolskom-odgoju-i-obrazovanju. Dostupné online: <https://www.zakon.hr/z/492/Zakon-o-pred%C5%A1kolskom-odgoju-i-obrazovanju>

Zakon-o-ustanovama. Dostupné online: <https://www.zakon.hr/z/313/Zakon-o-ustanovama>

Írsko

Školský zákon. Dostupné online: <https://revisedacts.lawreform.ie/eli/1998/act/51/revised/en/html#SEC16>

Eurydice: „Správa a riadenie na centrálnej a/alebo regionálnej úrovni v Írsku.“ Dostupné online:

<https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/national-education-systems/ireland/administration-and-governance-central-andor-regional-level>

Litva

Školský zákon. Dostupné online: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.9A3AD08EA5D0/asr>

Eurydice: Early childhood and school education funding in Lithuania. Dostupné online:

<https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/national-education-systems/lithuania/early-childhood-and-school-education-funding>

Lotyšsko

Program školy. Dostupné online: https://dzirkstele.lv/wp-content/uploads/2024/01/Kopsavilkums_Finansesanas_modelis_Programma-skola.pdf

Eurydice: Funding Education in Latvia. Dostupné online: <https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/national-education-systems/latvia/funding-education>

Právny portál „čo prináša školská reforma“. Dostupné online: <https://lvportals.lv/skaidrojumi/360209-ko-paredz-skolu-reforma-2024>

Školský zákon. Dostupné online: <https://likumi.lv/ta/id/50759-izglitibas-likums>

Luxembursko

Eurydice: *Organizácia a riadenie škôl v Luxembursku*. Dostupné online:

<https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/national-education-systems/luxembourg/organisation-and-governance>

Zákon z 13. júna 2003 o vzťahoch medzi štátom a súkromným školstvom a ktorým sa zrušujú články 83 až 87 novelizovaného zákona z 10. augusta 1912 o organizácii základného vzdelávania. Dostupné online:

<https://legilux.public.lu/eli/etat/leg/loi/2003/06/13/n1/jo>

Zákon zo 6. februára 2009 o organizácii základného vzdelávania. Dostupné online:

<https://legilux.public.lu/eli/etat/leg/loi/2009/02/06/n3/jo>

Veľkovejvodské nariadenie z 18. februára 2010, ktorým sa určujú postupy pri stanovení kvóty vyučovacích hodín pridelených obciam a školským zväzom na poskytovanie základného vzdelávania. Dostupné online:

<https://legilux.public.lu/eli/etat/leg/rgd/2010/02/18/n9/jo>

Maďarsko

Zákon o základnom vzdelávaní. Dostupné online: <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1100190.tv>

110/2012. (VI. 4.) Korm. Rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról. Dostupné online: <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=A1200110.KOR>

229/2012. (VIII. 28.) Korm. Rendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról. Dostupné online:

<https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=A1200229.KOR>

Malta

Eurydice: „Správa a riadenie na miestnej a/alebo inštitucionálnej úrovni na Malte“. Dostupné online:

<https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/national-education-systems/malta/administration-and-governance-local-andor-institutional-level>

Nemecko

Süddeutsche Zeitung: „Schulen bekommen beim Geld mehr Flexibilität.“ Dostupné online: <https://www.sueddeutsche.de/bildung/ab-dem-haushaltsjahr-2025-schulen-bekommen-beim-geld-mehr-flexibilitaet-dpa.urn-newsml-dpa-com-20090101-241212-930-316016>

Eurydice: „Prehľad dostupných právnych noriem.“ Dostupné online: <https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/national-education-systems/germany/legislation-and-official-policy-documents>

Eurydice: „Organizácia súkromného vzdelávania v Nemecku.“ Dostupné online: <https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/national-education-systems/germany/organisation-private-education>

Základný zákon pre Spolkovú republiku Nemecko. Dostupné online: <https://www.gesetze-im-internet.de/gg/BJNR000010949.html>

Poľsko

Ustawa o finansach publicznych. Dział I: Zasady finansów publicznych, art. 112. Dostupné online: <https://lexlege.pl/ustawa-o-finansach-publicznych/dzial-i-zasady-finansow-publicznych/112/>

Prawo oświatowe. Dostupné online: <https://lexlege.pl/prawo-oswiatowe/>

Dziennik Ustaw o dochodach jednostek samorządu terytorialnego. Dostupné online: <https://dziennikustaw.gov.pl/D2024000157201.pdf>

Portal Oświatowy: Od stycznia 2025: Potrzeby oświatowe zastępują subwencje. Dostupné online: <https://www.portaloswiatowy.pl/zmiany-w-prawie-oswiatowym/od-stycznia-2025-potrzeby-oswiatowe-zastepuja-subwencje-25867.html>

Portugalsko

Decreto-Lei n.º 21/2019. Dostupné online: <https://diariodarepublica.pt/dr/legislacao-consolidada/decreto-lei/2019-118872841>

Decreto-Lei n.º 553/80. Dostupné online: <https://diariodarepublica.pt/dr/detalhe/decreto-lei/553-1980-458182>

Lei n.º 2/78, de 17 de janeiro. Dostupné online: <https://diariodarepublica.pt/dr/detalhe/lei/2-1978-447906>

Eurydice: „Postavenie súkromného školstva v Portugalsku.“ Dostupné online: <https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/national-education-systems/portugal/organisation-private-education>

Eurydice: „Financovanie školstva v Portugalsku.“ Dostupné online: <https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/national-education-systems/portugal/funding-education>

Rakúsko

Science: „Autonómia škôl – reforma priniesla viac školských zhlukov, ako sa očakávalo. „ Dostupné online: <https://science.apa.at/power-search/9932208506655779679>

Bildungsreformgesetz 2017 (NR: GP XXV IA 2254/A AB 1707 S. 188. BR: AB 9852 S. 871.) Dostupné online: https://www.bauberufe.eu/images/doks/BGBLA_2017_I_138.pdf

Kompletné právne ustanovenie pre zákon o súkromných školách. Dostupné online: <https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=10009266>

Rumunsko

Školský zákon. Dostupné online: <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/259001>

Uznesenie o schválení dočasných štandardov prevádzky. Dostupné online: <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/235163>

Slovensko

Rokovania vlády SR: Plán legislatívnych úloh vlády na rok 2025. Dostupné online: <https://rokovania.gov.sk/RVL/Material/30366/1>

Zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (Školský zákon). Dostupné online: <https://www.slovlex.sk/ezbierky/pravne-predpisy/SK/ZZ/2008/245/>

Slovinsko

Zákon o organizácii a financovaní Dostupné online: <https://pisrs.si/pregledPredpisa?id=ZAKO445>

Pravilník o normatívih in standardih za izvajanje programa osnovne šole. Dostupné online: <https://pisrs.si/pregledPredpisa?id=PRAV7973>

Španielsko

Eurydice: „Správa a riadenie na miestnej a/alebo inštitucionálnej úrovni.“ Dostupné online: <https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/national-education-systems/spain/administration-and-governance-local-and-or-institutional-level>

Resolución de 15 de septiembre de 2021, de la Dirección General de Trabajo, por la que se registra y publica el VII Convenio colectivo de empresas de enseñanza privada sostenidas total o parcialmente con fondos públicos. Dostupné online: <https://www.boe.es/buscar/doc.php?id=BOE-A-2021-15665>

Švédsko

Školský zákon. Dostupné online: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/skollag-2010800_sfs-2010-800/#K2

Eurydice: „Organizácia a riadenie škôl vo Švédsku.“ Dostupné online: <https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/national-education-systems/sweden/organisation-and-governance>

Taliansko

DECRETO-LEGGE 5 dicembre 2005, n. 250. Dostupné online: <https://www.normattiva.it/uri-res/N2Ls?urn:nir:stato:decreto.legge:2005:250>

LEGGE 10 marzo 2000, n. 62 Norme per la parità scolastica e disposizioni sul diritto allo studio e all'istruzione. Dostupné online: <https://www.normattiva.it/uri-res/N2Ls?urn:nir:stato:legge:2000:62>

Regolamento recante istruzioni generali sulla gestione amministrativo-contabile delle istituzioni scolastiche, ai sensi dell'articolo 1, comma 143, della legge 13 luglio 2015, n. 107. (18G00155). Dostupné online: <https://www.normattiva.it/uri-res/N2Ls?urn:nir:ministero.istruzione.universita.e.ricerca:decreto:2018-08-28;129!vig=>

DECRETO LEGISLATIVO 13 aprile 2017, n. 65 Istituzione del sistema integrato di educazione e di istruzione dalla nascita sino a sei anni, a norma dell'articolo 1, commi 180 e 181, lettera e), della legge 13 luglio 2015, n. 107. (17G00073). Dostupné online: <https://www.normattiva.it/uri-res/N2Ls?urn:nir:stato:decreto.legislativo:2017-04-13;65!vig=>

Eurydice: Organizácia súkromného vzdelávania v Taliansku. Dostupné online: <https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/national-education-systems/italy/organisation-private-education>

Všetky zdroje sú aktuálne k dňu zverejnenia materiálu

Všetky iniciatívne materiály PI nájdete na:
[https://www.nrsr.sk/web/?sid=nrsr/kancelaria/pi/oa/
materialy/pm](https://www.nrsr.sk/web/?sid=nrsr/kancelaria/pi/oa/materialy/pm)

Parlamentný inštitút
Kancelária Národnej rady Slovenskej republiky
pi@nrsr.sk
www.nrsr.sk

